

можемо написати

$$\begin{aligned}
 l \cdot \cos \varphi &= \sin l \cdot \cos \varphi + \frac{1}{6} \sin^3 l \cdot \cos \varphi \cdot (\sin^2 \varphi + \cos^2 \varphi) + \frac{3}{40} \sin^5 l \cdot \\
 &\cos^3 \varphi \cdot (\sin^2 \varphi + \cos^2 \varphi)^2 \\
 l \cos \varphi &= \sin l \cdot \cos \varphi + \frac{1}{6} \sin^3 l \cdot \cos^3 \varphi (1 + \operatorname{tg}^2 \varphi) + \frac{3}{40} \sin^5 l \cdot \cos^5 \varphi \\
 &(1 + \operatorname{tg}^2 \varphi)^2 \\
 l \cos \varphi &= \sin l \cdot \cos \varphi + \frac{1}{6} \sin^3 l \cdot \cos^3 \varphi (1 + t^2) + \frac{3}{40} \sin^5 l \cdot \cos^5 \varphi \\
 &(1 + t^2)^2 \qquad (3)
 \end{aligned}$$

На овај смо начин довели да и $\cos \varphi$ буде на истом степену на коме је и $\sin l$ у сваком поједином члану. Ако ставимо да је

$$\frac{1}{S} \cdot \sin l \cdot \cos \varphi = \lambda \text{ сводимо целу једначину}$$

на овај прости облик

$$\frac{Y}{N} = \lambda + \frac{1}{6} (2 + \eta^2) \lambda^3 + \frac{1}{5} \lambda^5 + \dots \quad (4)$$

(Наставиће се)

Ing. Милан П. Дражић
доцент Универзитета.

Predlog zakona o katastru zemljišta

I. Opšte Odredbe

Čl. 1. U Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca izrađeni katastar zemljišta na osnovu premera, klasiranja i procene zemljišta služi kao podloga za pravedno oporezivanje zemljišta a istovremeno za izradu baštinskih knjiga.

Takav katastar zemljišta se ima izvršiti za sve krajeve države, gde ne postoji, u roku od 10 godina, koji je određen zakonom o neposrednim porezama od 8-II-1928. U pojedinim opštinama ovih krajeva važe za razrez poreza na prihod od zemljišta elaborati sastavljeni po čl. 20. zak. o neposrednim porezima do izrade katastra u odnosnim opštinama na osnovu ovog zakona.

Katastar zemljišta u krajevima, gde već postoji, saobraziće se propisima ovoga zakona.

Čl. 2. Na osnovu ovoga zakona izrađeni kao i postojeći katastar treba da se trajno održava i obnavlja.

Radovi oko izrade, održavanja i obnove katastra dele se na:
1) premer zemljišta, 2) klasiranje zemljišta, 3) održavanje katastra
i 4) reviziju katastra.

Čl. 3. Institucija katastra zemljišta poverava se Ministru
Finansija.

Svi poslovi oko izrade katastra, njegovog održavanja i
obnove, kao i nadzor nad svima javnim premerima u državi,
spadaju u nadležnost Generalne Direkcije Katastra pri Ministar-
stvu Finansija.

Čl. 4. Propisi ovoga zakona i po njemu izdatih Pravilnika
obavezni su za sve premere varoši i varošica u svrhu izrade
regulacionih, nivelacionih i sličnih planova, za snimanje većih
površina za hidrotehničke radove i druge privredne ciljeve, za
premere kod komasacija zemljišta, parcelacija, agrarnih operacija
i premeravanje kod sprovođenja agrarne reforme, za merenja
kod trasiranja puteva, železnica i kanala, za snimanja rudnih
polja, za omeđavanja i snimanja državnih i drugih velikih komp-
leksa i t. d. — kako bi se ti radovi mogli da upotrebe i za
katastarske ciljeve. Ova obaveznost važi za sve premere, kad ih
vrše organi Ministarstva Finnsija ili drugih Ministarstva, a isto
tako važe u svakom slučaju bilo da ih vrše državni, samoupravni
ili ovlašćeni privatni inžinjeri i geometri.

Čl. 5. Da bi se katastarski premer kao i svi ostali javni
premeri zemljišta mogli istovremeno upotrebiti u svima upravnim
i sudskim poslovima, koji su u vezi sa terenom i zemljištem,
obrazovaće Ministar Finansija pri Generalnoj Direkciji Katastra
odbor za Državni Premer, u kome će biti predstavnici zaintere-
sovanih Ministarstava, i do šest stručnjaka van Ministarstava.

Sastav i delokrug rada Odbora, propisaće Pravilnikom Mi-
nistar Finansija.

II. Katastarski Premer

Čl. 6. Katastarskim premerom ima se ustanoviti oblik i
površina svih parcela pojedinih posednika jedne katastarske
opštine, koja je teritorijalna katastarska jedinica.

Premer treba da horizontalnu i vertikalnu predstavu
terena, kako bi podaci premera mogli da služe i za sve tehničke
i privredne ciljeve.

Čl. 7. Premer katastarskih opština naređuje Ministar Finan-
sija svojim rešenjem.

Čl. 8. Podloga katastarskog premera i svih parcelarnih premera preko 150 hektara površine jeste državna triangulacija i nivelman viših redova.

Sve podatke za triangulaciju i nivelman, koje je izvršio Vojni Geografski Institut, stavljaće isti na raspoloženje Ministarstvu Finansija.

Ministarstvo Finansija vršiće sve ostale radove na triangulaciji i nivelmanu, u koliko oni nisu u nadležnosti Vojno-Geografskog Instituta ili kog drugog Ministarstva.

Čl. 9. Pre premera se imaju granice svake katastarske opštine omediti trajnim vidljivim belegama.

Omedavanje vrši komisija od po dva predstavnika susednih opština pod predsedništvom organa Ministarstva Finansija.

Troškovi oko omedavanja i obeležavanja meda padaju na teret dotičnih opština.

Čl. 10. Država, oblasti, srezovi, opštine, sve javne ustanove i sopstvenici komasiranih poseda kao i onih parcela koje ulaze u delokrug održavanja katastra, dužni su omediti trajnim vidnim belegama svoja imanja odnosno objekté koji služe javnoj upotrebi.

Svi troškovi padaju na teret sopstvenika.

Čl. 11. Omedavanja po čl. 9. imaju se obaviti pre katastarskog premera. Toga radi će od strane katastarskih vlasti sopstvenici biti obavešteni godinu dana ranije. Ne izvrše li se u određenom roku svi radovi oko omedavanja obaviće ih katastarske vlasti o trošku sopstvenika. Troškove će naplatiti egzekutivni poreski organi u korist državne blagajne.

Način omedavanja, oblik mednih belega i postupak pri omedavanju propisaće Ministarstvo Finansija Pravilnikom po odobrenju Ministarskog Saveta.

Čl. 12. Svi prelomi na medama parcela između raznih sopstvenika imaju se obeležiti vidnim belegama po mogućstvu od prirodnog ili veštačkog kamena.

Parcela je deo zemljišta jedne kulture, a pripada jednom istom licu. Minimum površine kulture jedne parcele propisaće se Pravilnikom.

Omedavanje i obeležavanje medja između pojedinih parcela izvršiće susedi sporazumno, a staranje da se obeležavanje meda izvrši na vreme i na osnovu izdatih upustava spada u dužnost

opštinskih sudova, a u slučaju potrebe uz eventualnu pomoć katastarskih organa.

Ako se prilikom premera nađe da međe nisu obeležene, izvršiće se premer prema nađenom stanju na dan premera. Greške koje bi iz toga proizišle popravljajuće se na teret onog lica koje nije omeđavanje izvršilo.

Čl. 13. Ministar Finansija propisaće za katastarski premer takve metode snimanja, instrumente i sprave, da se dobije potrebna savremena tačnost planova i ostalih tehničkih rezultata vodeći računa o razmeri planova i vrednosti zemljišta.

Dobiveni podatci treba da budu takvi da se uvek mogu vaspostaviti tačke, kako su bile u vremenu snimanja, i da ti podaci dovoljno karakterišu svaku parcelu u fizičkom i posedovnom pogledu.

III. Klasiranje Zemljišta

Čl. 14. Posle izvršenog premera svake opštine ima se u njoj vršiti klasiranje zemljišta.

Čl. 15. Klasiranjem zemljišta ima se utvrditi katastarski čisti prihod, kao osnova za porez na zemljišta prema kulturi i bonitetu istoga, vodeći računa o plodnosti i unosivosti zemljišta, kako bi porez na prihod od zemljišta bio pravilan, pravedan i srazmeran.

Čl. 16. Katastarski čisti prihod je novčana vrednost srednjeg prinosa zemljišta, koji se može postići uz obično gospodarenje, po odbitku prosečnog iznosa redovnih gospodarskih troškova.

Čl. 17. Po članu 18. zakona o neposrednim porezima, zemljišta se uvršćuju u sledeće kulture:

- 1) Njive (oranice),
- 2) Vrtove i voćnjake,
- 3) Vinograde,
- 4) Livade (senokoše),
- 5) Pašnjake i planine,
- 6) Šume i
- 7) Trstike, močvare, ribnjake i jezera.

Svaka od ovih vrsta kulture deli se prema bonitetu zemljišta najviše u 8 redova (klasa).

Čl. 18. Njive (oranice) su zemljišta, koja se oru ili kopaju i na kojima se seju stalno ili naizmenice: vrste žita, usevi koji

se okopavaju, pićne (krmne) biljke i trgovačko bilje, bez obzira da li se na njivama seju prednji usevi svake godine ili zemlja leži neobrađena radi odmora (ugar).

U vrtove i voćnjake spadaju sve bašte, voćnjaci i cvetnjaci, bez obzira da li leže oko kuće, ili osamljeno u polju. Voćnjaci ulaze samo u tu kulturu, ako je voće tako zasaden, da daje najveći prihod sa tog zemljišta.

Vinogradi su zemljišta zasadena vinovom lozom.

Livade (senokoše) su zemljišta, na kojima se trava svake godine kosi.

Pašnjaci i planine su oni prostori, koji služe samo za pašu.

U šumska zemljišta spadaju ona zemljišta, koja su pod šumama za dobijanje drva.

Trstici su zemljišta na kojima raste trska.

Močvari su površine, na kojima raste takvo močvarno bilje koje se obično upotrebljava za prostirku stoci, ili služi za koji drugi cilj (ogrev, pletenje asura i uža za snoplje, pokrivanje krovova i t. d.)

Ribnjaci su prostori na kojima se ribari; a jezera su takve površine, koje su stalno pod vodom, ili se mogu na bilo koji način iskorišćavati.

S obzirom na posebne vrste poljoprivrednog iskorišćavanja zemljišta primećuje se još sledeće:

Hmeljnici, lozni i voćni rasadnici i detelišta spadaju u kulturu njiva (oronica).

Privatni parkovi spadaju prema njihovom glavnom karakteru u vrtove (ako je pretežno cveće) livade (trave) ili šume (drveće).

U kulture livada imaju se uvrstiti i one površine, koje se doduše pretežno kose, ali se u nekim godinama privremeno obrađuju radi uništavanja korova i popravljivanja busena.

Gde se na jednoj i istoj površini gaje razne kulture i usevi pomešano, treba takve površine upisati u onu kulturu u koju spada glavni usev, koji daje najveći prihod na tom zemljištu.

U šume treba upisati i šumske sečine i čistine, kao i one delove šume, koji se radi racionalnijeg i uspešnijeg podizanja šuma privremeno upotrebljavaju za drugu kulturu.

Kestenjaci, orasišta i dudare upisuju se u vrtove (voćnjaka),

ili šume, već prema tome da li je od njih glavna korist plod (vrt) ili lišće i drvo (šuma).

Čl. 19. Klasiranje zemljišta se vrši na osnovu lestvica katastarskog čistog prihoda i uglednih zemljišta utvrđenih za svaki procenbeni srez ili ekonomski rejon.

Čl. 20. Pod procenbenim srezom ili ekonomskim rejonom se razume jedno izvesno područje terena, u kome su geološke, geografske, hidrografske, klimatološke, komunikacione i sve poljoprivredne prilike jednake ili slične.

Čl. 21. Svaki procenbeni srez i ekonomski rejon ima svoju zasebnu lestvicu čistog prihoda.

Čl. 22. Pre nego se počne sa individualnim klasiranjem zemljišta treba proučiti sreska ugledna zemljišta, koja su postavljena u onom procenbenom ili upravnom srezu ili ekonomskom rejonu, kome dotično opština pripada.

U tu svrhu treba dotičnu opštinu razgledati t. j. čitavuopštinu proći od potesa, do potesa i na licu mesta proučiti terenski položaj opštine, vrste tla, način poljskog i šumskog gospodarstva, koji su usevi najobičniji, komunikacione prilike opštine, mogućnost unovčavanja poljskih i šumskih proizvoda, i koliko prosečno daju priroda i kakovog.

Čl. 23. Na temelju proučenih sreskih uglednih zemljišta i na temelju upoznanja svih poljoprivrednih prilika treba za dotičnu opštinu razmotriti sva postojeća opštinska ugledna zemljišta i prema potrebi opis istih prema faktičnom stanju ispraviti, eventualno postaviti nova opštinska ugledna zemljišta, koja treba da budu neposrednom osnovom za klasiranje zemljišta.

Čl. 24. Individualno klasiranje zemljišta ima se izvršiti tako da se za svaku parcelu ustanovi kultura a zatim za svaku kulturu na osnovu opštinskih uglednih zemljišta i na osnovu lestvice katastarskog čistog prihoda utvrdi odgovarajuća klasa po načelima geološkog, pedološkog, botaničkog i ekonomskog bonitiranja zemljišta.

Čl. 25. Zemljišta, koja su naročitim troškom i radom u plodnosti poboljšana usled raznih amelioracija, uređenja voda, izvođenja zaštitnih gradnja protiv poplava i t. d. treba klasirati po faktičnoj kulturi i poboljšanom bonitetu, jer će odnosni izvanredni troškovi, kod odmerenja katastarskog čistog prihoda i poreza na prihod od zemljišta, biti u obzir uzeti po posebnom

postupku i uslovima' izloženim u članu 13. i 17. Zakona o neposrednim porezima.

Čl. 26. Klasiranje zemljišta ima se izvršiti uz sudelovanje dvaju predstavnika dotične opštine i u prisustvu interesovanih zemljoposednika. Nedolazak interesovanih zemljoposednika ne zadržava rad.

Čl. 27. Ustanovljene kulture i klase treba saopštiti predstavnicima opštine i prisutnim zemljoposednicima.

IV. Izrada katastarskog operata

Čl. 28. Na osnovu podataka izvršenog premera i klasiranja zemljišta ima se izraditi katastarski operat, koji će sadržavati ove delove:

- 1) Zapisnik omeđavanja opštinske međe;
- 2) Spisak kuća;
- 3) Skice detaljne;
- 4) Katastarske planove;
- 5) Kopije planova;
- 6) Spisak parcela;
- 7) Posedovne listove;
- 8) Sumarnik posedovnih listova;
- 9) Azbučni i numerički pregled posedovnih listova;
- 10) Spisak uglednih zemljišta;
- 11) Spisak koordinata, trigonometrijskih, poligonih i malih tačaka.

Izlaganje katastarskog operata i žalbeni postupak

Čl. 29. Dovršeni katastarski operat jedne opštine ima se u opštini izlagati za vreme od 30 dana.

U tom roku mogu zainteresovani izjaviti žalbu protiv katastarski određenog posedovnog stanja i protiv klasiranja zemljišta.

Opština se obavezuje da celokupan operat po isteklom roku vrati neoštećen, u protivnom će sve troškove oko naknade ošteta snositi opština.

Čl. 30. Sve žalbe se upisuju u spisak žalbi, a žalba se može podneti:

- 1) ako parcela nije upisana ili je više puta upisana ili ako je posednik pogrešno upisan;
- 2) ako je međa, oblik ili površina parcele pogrešno snimljena, ucrtana ili izračunata;

3) ako je neplodna parcela uvrštena u kulturu ili ako je parcela pod kulturnm uvrštena u neplodan prostor;

4) ako parcela nije uvrštena u odgovarajuću kulturu;

5) ako parcela nije dobila pravilnu klasu;

6) ako je parcela uporedivši je sa drugom parcelom nejednako klasirana.

Čl. 31. Žalbe rešava za to određeni katastarski organ vodeći računa o propisima Pravilnika za vršenje premera i klasiranje.

Kod rešavanja žalbi imaju prisustvovati žalioци, a sem toga sudeluju i dva predstavnika opštinskog suda.

Neprisustvovanje interesovanih žalioца ne sprečava rad oko rešavanja žalbi.

Doneto rešenje je izvršno.

VI. Održavanje Katastra

Čl. 33. Održavanjem katastra imaju se sve činjenice, koje uplivišu na porez od zemljišta provadati u katastarskim elaboratima, kako bi se porez na zemljište mogao uvek potraživati od pravoga posednika, odnosno uživaoca prema faktičnoj veličini, načinu gospodarskog korišćenja, plodnosti i unosivosti njegovog poseda.

Čl. 34. Dok se porez putem održavanje katastra ne prenese na novog posednika, odgovara lično za isti onaj posednik koji je upisan u katastarskom operatu.

Čl. 35. Glavni principi katastra a prema tome i principi održavanja katastra izloženi u zakonu o neposrednim porezima od 8. februara 1928. god. u čl. 9. 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., i 17. važe i za ovaj zakon.

Čl. 36. Održavanje katastra obuhvata primanja prijava njihovo proveravanje i provođenje promena u katastarskom operatu.

Promene mogu nastati:

1) u granicama jedne katastarske (porezne) opštine;

2) u ličnosti posednika;

3) u površini parcela;

4) u kulturi zemljišta;

5) u katastarskom čistom prihodu s obzirom na to da li zemljište postane ili prestane biti podložno porezu, bilo stalno

ili privremeno, po čl. 10. i po tač. 6. čl. 11. zakona o neposrednim porezima;

6) zatim promene, koje nastaju privremenim oslobodanjem od poreza na zemljište pod tač. 1. do 5. čl. 11. zakona o neposrednim porezima.

7) olakšanjem poreza na zemljišta, koja su naročitim troškom i radom u plodnosti poboljšana, po čl. 13. i 17. zakona o neposrednim porezima, dalje;

8) otpisom poreza na zemljište usled raznih elementarnih šteta po čl. 11. tač. 6. zakona o neposrednim porezima, i promena;

9) usled ispravaka raznih prijavljenih ili opaženih grešaka u katastarskim operatima bilo koje vrste.

Čl. 37. Svaki je posednik dužan, da svaku ličnu i stvarnu promenu na svom imanju prijavi usmeno ili pismeno kod katastarske vlasti i to:

Promene pod tač. 2. do 5. čl. 36. ovog zakona u roku od 60 dana nakon toga što nastanu;

Promene pod tač. 1. i 9. čl. 36. ma kada;

Promene pod tač. 6. i 7. čl. 36. do kraja one godine u kojoj su nastali uslovi tih promena;

Promene pod tač. 8. čl. 36. u roku od 8 dana računajući od dana nastale elementarne štete.

Kod elementarnih šteta ima od ovog opšteg roka mesta sledećim odstupanjima:

a) kod povodnje računa se osamdnnevni rok od onoga dana kada je povodnja postigla najveću visinu;

b) kod slučajeva štete prouzročene trajnom sušom ili pustošenjem insekata ima se šteta prijaviti bar 15 dana pre žetve odnosno košnje;

v) kod štete prouzročene u vinogradima od insekata najkasnije do 15. avgusta;

g) u slučajevima kada elementarna šteta nastane neposredno pre nego se prirod požanje ili tečajem žetve priroda na hitni način, eventualno i brzojavom;

d) kod šumskih šteta za 30 dana, računajući od dana kada je slučaj štete nastao.

Čl. 38. Radi održavanja katastra u saglasnosti sa faktičnim stanjem dužne su sve ustanove i vlasti najdalje u roku od 30 dana prijaviti sve nastale promene katastarskim vlastima, za koje

su promene ma na koji način zvanično u svom delokrugu saznale.

Naročito su sve sudske vlasti dužne, da svaku promenu odmah saopšte katastarskoj vlasti, a i obratno, katastarske vlasti imaju da redovito saopštavaju sudskim vlastima sve katastarskim izvidajima utvrđene posedovne promene u svrhu gruntovnog postupka.

Sudovi će vršiti potvrdu promena vlasništva nepokretnih dobara u opštinama, u kojima je katastarski premer izvršen, samo po kopijama planova, koji su overeni od strane katastarskih vlasti.

Čl. 39. Odredbe čl. 38. obuhvataju napose sve promene koje nastaju sprovađanjem agrarne reforme. Ubaštinjena (knjiženja prava vlasništva u gruntovnim knjigama) novih agrarnih sopstvenika dozvoljavaju se isključivo na osnovu planova i elaborata izrađenih ili overenih od strane katastarskih vlasti.

Takve promene agrarnih posedovnih odnosa, koje nisu podjedno i promene prava sopstvenosti kao i promene kultura agrarnog objekta, dužna su agrarna nadležstva da saopštavaju katastarskim vlastima, kako bi iste mogle uvek i na vreme da utvrde zakonske poreske subjekte i objekte.

Tehnički radovi agrarne reforme spadaju u nadležnost Ministarstva Finansija. Njihovo izvođenje i održavanje ima se saobraziti u svima delovima, gde to priroda stvari dozvoljava, katastarskim propisima.

Čl. 40. Katastarske vlasti vršiče svake godine u vremenu do 1. maja do konca oktobra izvidaje i premeravanja u opštinama na osnovu prijava, koje su bile predate u kancelariju katastarske vlasti, ili po promenama koje katastarski organi sami nadu.

Čl. 41. Najmanje svake deset godine, bilo ili ne bilo prijava o promenama, katastarska vlast će izvršiti pregled u pojedinim opštinama, kako u pogledu poseda, tako i u pogledu drugih stvarnih promena u svakoj katastarskoj opštini.

Čl. 42. Kod svih izvidanja promena na licu mesta ima dotična interesirana strana da prisustvuje, a sem toga treba kod izvidanja da sudeluju dva opštinska predstavnika, kojima su posedovni i privredni odnošaji dotične opštine poznati.

Čl. 43. Rezultat rada ima se interesovanim posednicima saopštiti, odnosno kod dotične opštine javno izložiti. Protivu izmene operata može se žalba podneti katastarskoj vlasti u roku

od 15 dana računajući od dana saopštenja odnosno javnog izlaganja prijavljivanih i nađenih promena.

Protivu rešenja prve katastarske vlasti može se žaliti u roku od 15 dana od dostave, višoj katastarskoj vlasti, čije je rešenje izvršno.

Čl. 44. Pod tač. 1. do 4. i 9. čl. 36. ovog zakona pobrojane promene provedeće se u katastarskim operatima definitivno a one pod tač. 6. do 8. zabeležiti privremeno.

U tač. 5. čl. 36. spomenute promene prema tome da li su stalne ili privremene, provedeće se stalno ili zabeležiti privremeno u katastarskim operatima.

Čl. 45. Promene pod tač. 1. do 7. čl. 36. ovog zakona važe od 1. januara naredne godine dok uslovi postoje, a prestaju važiti jednovremeno sa prestankom uslova, u kojem slučaju poreska obaveza nastaje 1. januara naredne godine.

Konačno, promene usled raznih grešaka pod tač. 9. čl. 36. ovog zakona treba da važe počevši od onoga dana, kada su zapaženi, uvažujući slučajeve zastarelosti izložene u zakonu o neposrednim porezima od 8. februara 1928. god.

Do sada individualno stečena i vremenski ograničena privremena oslobođenja i olakšanja za poreze na prihod od zemljišta važiće do isteka priznatog im roka.

Čl. 46. Za konstatovanje, premeravanje i provođenje promena kroz katastarski operat naplaćivaće se taksa po tarifi Br. 1. II. i III.

Promene opštinskih granica ili osnivanje novih katastarskih opština i sve obnove posedovnih granica na osnovu katastarskog plana, vrše se u celosti na trošak interesanata.

Promene opštinske granice i osnivanje novih katastarskih opština ne smeju se izvršiti ni provesti u katastarskim operetima bez prethodnog odobrenja Ministra Finansija. Izuzeti su samo slučajevi pogrešnog prvobitnog snimanja.

Obnova posedovnih granica na temelju katastarskog plana sme se izvršiti samo uz pristanak sviju interesanata.

Čl. 48. Svako ima pravo besplatnog uvida u katastarske planove i operate u sedištu katastarske vlasti.

Ako se budu zahtevale kopije planova ili drugih operata davaće se iste uz naplatu takse po tarifi Br. IV.

Čl. 49. Kažnjavanje onih lica, koja su obezvezna prijaviti podatke za održavanje katastra ili su dužna da sudeluju kod

izvidenja promena, a tome ne udovolje, izvršiće se po 2. stavu čl. 139. Zakona o neposrednim porezima od 8. februara 1928. godine.

Čl. 50. Način održavanja katastra u krajevima, gde još nije izvršen katastarski premer, propisaće se Pravilnikom.

VII. Revizija Katastra

Čl. 51. Revizija katastra nastupa kadgod nastanu takvi odnosi u katastru da se ne mogu katastarski podaci ispraviti redovnim održavanjem katastra; kadgod se ekonomski odnosi u tolikoj meri promene na lestvice čistog prihoda i klase zemljišta ne odgovaraju faktičnom stanju; zatim da bi se propisima ovog zakona i zakona o neposrednim porezima od 8. februara 1928. god. saobrazili svi raznoliki propisi ranijih zakona.

Čl. 52. Revizija katastra može da zahvati pojedine opštine pojedine krajeve i celu državu, ako se za to ukaže potreba. Reviziji se može podvrći posedovno i tehničko stanje, kultura i klasa zemljišta i lestvice čistog prihoda.

Čl. 53. Reviziju katastra naređuje Ministar finansija prema ukazanoj potrebi i nahodanju kao i na predlog zainteresovanih Ministarstava, opština, drugih javnopravnih tela i većih skupova pojedinaca.

Čl. 54. Revizija katastra obuhvata sledeće slučajeve:

1) obnovu katastarskog premera (novim premerom ili reambulacijom) i obnovu klasiranja zemljišta koji nastupaju:

a) kada se postojeći elaborati sastavljeni na osnovu ranijih zakona ne mogu dovesti u saglasnost sa propisima ovoga zakona i zakona o neposrednim porezima od 8. februara 1928. god.

b) kada su u većem delu neke opštine izvršene agrarne operacije uređenja poseda, kojima se menja katastarski elaborati a u preostalom delu opštine ima znatnih promena posednika, parcela i kultura;

v) kad nastanu velika neslaganja između baštinskih knjiga (gruntovnice) i katastra, po zahtevu Ministarstva Pravde;

g) kada se postojeći katastarski elaborati zamršeni, netačni ili zastareli;

2) obnovu klasiranja zemljišta koja nastupa:

a) kad se po tač. 3. ovoga člana izvrši izmena u procenbenim srezovima i u lestvicama čistog prihoda, prema potrebi;

b) kada se u nekoj opštini izmeni poljoprivredna snaga

zemljoposjednika usled novih privrednih odnosa ili poboljšanja tla;

v) kada se zvanično utvrdi da je postojeće klasiranje pogrešno ili nesrazmerno izvršeno;

3) kada nastane potreba može se odrediti pregrupisanje i izmena postojećih, i osnivanje novih procenbenih srezova i ekonomskih rejona; isto se tako može odrediti izmena postojećih i utvrđenje novih lestvica katastarskog čistog prihoda, čto se sve treba izvršiti po čl. 55. do 67. ovog zakona;

4) pretvaranje starih površinskih mera u metarski sistem.

Kada se po tač. 3. čl. 54. ovog zakona izvrši izmena procenbenih srezova ili ekonomskih rejona treba prema potrebi za izmenjene ili novo osnovane srezove i rejone ispraviti, dopuniti ili na novo sastaviti ekonomske opise, koji imaju u kratko sadržavati:

a) imena procenbenih srezova i njihovu površinu, kao i imena katastarskih opština koje spadaju u odnosni procenbeni srez;

b) geografski položaj;

v) vrstu zemljišta;

g) podneblje;

d) način iskorišćavanja i obrade ziratnog i šumskog zemljišta;

đ) saobraćajna sredstva;

e) terenske prilike;

ž) industriju;

z) tržišta;

i) prosečni žetveni prinos zemaljskih i šumskih proizvoda po čl. 61. ovog zakona;

j) prosečne tržišne, fabrične i mesne cene po čl. 60. ovog zakona;

k) izveštaje i podatke poljoprivrednih i drugih privrednih organizacija; i

l) predlog i obrazloženje za izmenu i osnivanje procenbenih srezova i ekonomskih rejona.

Čl. 56. U izmenjenim ili novo osnovanim procenbenim srezovima i ekonomskim rejonima treba prema potrebi ispraviti i dopuniti spiskove sreskih uglednih zemljišta ili postaviti nova ugledna zemljišta.

Čl. 57. Kad god treba izmeniti postojeće lestvice katastarskog prihoda ili postaviti nove u izmenjenim ili novoosnovanim procenbenim srezovima ili ekonomskih rejonima, taj će se rad

vršiti dovođenjem u sklad postojećih lestvica ili novim istraživanjem i proračunavanjem katastarskog čistog prihoda.

Čl. 58. U svrhu sastava lestvica čistog prihoda treba novi katastarski čisti prihod istražiti i proračunati za ona zemljišta koja su u procenbenim srezovima i ekonomskim rejonima postavljena, kao sreska ugledna zemljišta.

Čl. 59. Istraživanje čistih prihoda na sreskim uglednim zemljišta treba izvršiti uz sudelovanje i savetovanje jednog predstavnika dotičnog sreza, koga delegira Oblasna Skupština, a u svakog opštini uz sudelovanje dvaju opštinskih predstavnika one opštine, na čijoj se teritoriji nalaze sreska ugledna zemljišta. Ovo sudelovanje overava se zapisnikom.

Čl. 60. Za čisti prihod zemljišta uzeće se novčana vrednost srednjeg priroda i sporednih užitaka, koje dotično zemljište da je uz običajan način gazdovanja na površini od jednog hektara odbiv od te vrednosti redovne režijske troškove proizvodnje.

Pod redovnim gospodarskim troškovima u opšte za sve kulture podrazumevaju se: troškovi za sve vrste sprežnih i ručnih gospodarskih radova oko pripremanja zemljišta (tla), oko setve, žetve, spremanja, čuvanja i nege gospodarskih proizvoda, troškovi za đubrenje, seme i sadnice, i amortizacioni troškovi uloženog kapitala za gospodarske zgrade i inventar, kao i za njihovo održavanje, i troškovi osiguranja gospodarskih zgrada, živog i mrtvog inventara, koji su potrebni, da se uobičajnim načinom obrade zemljišta postigne srednji prinos u dotičnom kraju.

Cene proizvoda i troškova uzeće se one, koje su postale zadnjih šest godina.

Čl. 61. Količinu priroda treba ustanoviti za svaku kulturu i klasu prema onom načinu obrade i iskorišćavanja zemljišta, koje upotrebljava većina zemljoradnika dotičnog kraja na osnovu ispitavanja, istraživanja i ocenivanja prosečnog godišnjeg prinosa na licu mesta, a u sledećem periodu.

a) za oranice, vrtove, livade, pašnjake i za trstike-močvare-ribnjake-jezera za poslednjih deset godina;

b) za vinograde, za poslednjih 25 godina; i

v) za šume za poslednjih 20 godina.

Čl. 62. Izrčunavanje čistih prihoda ima se izvršiti po sledećem postupku:

Kao prihod od *njiva (oranica)* uzima se: vrednost sviju

plodova i sporednih užitaka proizvedenih opšte obečajnim usevnim redom (plodoredom).

Kao troškovi uzimaju se: vrednost utrošenog semena i đubreta, zatim trošak, što ga iziskuje oranje, drljanje, valjanje, kopanje, sejanje, okopavanje, plevljenje i troškovi za uništavanje biljnih i životnih štetočina (gde se redovno vrši), žetva, vožnja i vršaj, odnosno za sve to potrebna ručna i sprežna radnja, zatim trošak za čuvanje i otpadajući amortizacioni trošak za inventar i zgrade, kao i za njihovo održavanje.

Kao prihod *livada* uzima se: vrednost priroda sena: eventualno otave i paše, u koliko je ima, izražena u procentima vrednosti sena.

Kao troškovi uzimaju se; trošak za ručnu i sprežnju radnju kod čišćenja livada, kod košenja, premetavanja i sušenja, dovoza sadevanja i spremanja sena i otave, zatim trošak obrađivanja, semena i đubrenja, u koliko ih ima.

Kod *pašnjaka i planina* postupa se dvojako:

1) Kod pašnjaka i planina koji su na dobrom zemljištu uzima se kao prihod: vrednost paše izražena u odgovarajućoj količini sena.

Kao troškovi uzimaju se: trošak za ručnu i sprežnu radnju kod čišćenja pašnjaka, zatim trošak obrađivanja, trošak semena đubrenja, ograda i napajališta, zatim trošak za čuvanje, kao i za prigon i odgon stoke.

2) Kod pašnjaka i planina, koji su na lošijem zemljištu nije potrebno detaljno istraživati čiste prihode već pašnjake treba parificirati prema okolnim njivama ili livadama slične kakvoće uzevši kao čisti prihod pašnjaka: 10 do 25% čistog prihoda okolnih njiva ili livada.

Za pašnjake i planine na visokim položajima, gde nema okolnih njiva ili livada, proceniće se čisti prihod prema broju i vrsti marve, koja se na njima može uzdržavati, i prema običajnoj paševini; kod toga izračunavanja treba uzeti u obzir koliko komada marve i kako dugo može ispaša da traje svake godine.

Kod *vinograda* uzima se kao prihod: vrednost kljuke (mošta) i eventualnih sporednih užitaka.

Kao troškovi uzimaju se: trošak za planiranje, rigolanje (rilanje), đubrenje, troškovi za lozu (ožiljene kaleme), kolje za sadenje loze, rezanje, kopanje, vezivanje, prskanje, sumporisanje berbu, presovanje, polaganje, popunjavanje (održavanje), za ta-

manjenje filoksera u koliko se vrši, zatim otpadajući amortizacioni troškovi za prešu, kace i burad, i trošak za čuvare, kao i osiguranje protivu tuče (leda).

Kod *trstika, močvaka, ribnjaka i jezera* jezera uzima se kao prihod: vrednost prihoda trske i rogoza, močvarnih biljki, riba, leda i t. d.

Kao trošak uzima se: trošak za radnu snagu, prenos i spremanje priroda.

Kod *šuma* uzima se kao prirod ukupna vrednost godišnjeg prirasta drveta po ceni na penju, uzimajući u obzir onu količinu drva, koja se stalno da unovčiti, zatim vrednost sporednih šumskih užitaka za vreme gajenja šuma. kao: paše, žirovine, kore, šiške, lisnika i pruča.

Kao troškovi uzimaju se: prosečni troškovi za podizanje i gajenje šuma, i za plaćanje šumarskog osoblja.

Količina priroda drveta treba da se izrazi u kubnim metrima eventualno i klasiranje po posebnim tabelama, pri čemu se ima priroda drveta odvojeno označiti za građu, ogrev (cepanice), ogranke i pruče.

Kako su za sreske tipove šuma uzeti većinom šumske parcele raznih javnih tela (države opština, i vlastelinstava, to će državni organi s obzirom na to da ta nadležstva i uprave koje upravljaju tim šumama, imaju tačne podatke kako u pogledu priroda tako i u pogledu cena, uzeti za izračunavanje čistih prihoda od šuma sve potrebne podatke u prvom redu od dotičnih šumskih nadležstava i uprava.

Državnim stručnim organima se ostavlja, da konačno utvrđenje šumskih čistih prihoda izvrše uvidajem na licu mesta, osobito u onim slučajevima, ako bi podaci odnosnih nadležstava i uprava bili nedovoljni, ili ako se podaci drugim načinom ne mogu dobiti.

U takvim slučajevima će se na licu mesta oceniti godišnji prirast izvesne šume procenom probnim kubiciranjem, pri čemu će se upotrebiti razni šumarski stručni podaci, koji su izrađeni i sakupljeni u naročitim šumarskim tablama.

Za kulturu *vrtova* uzima se vrednost povrća, voća i eventualno trave Kao troškovi uzimaju se potrebna radna snaga za sađenje, dubrenje, obrađivanje, zalevanje, nadziranje, branje, spremanje i nužni izdaci za seme, odnosno rasad.

Čl. 63. Pošto je količina priroda ustanovljena i svi podaci

u obrasce upisani, pristupiće se izračunavanju čistog prihoda. Prvo će se izračunavati vrednost ukupnog prihoda t.j. bruto prihod, po tržišnim, fabričkim, mesnim i upoređenim cenama, koje su već ranije prikupljene i predočene u odnosnim spiskovima.

Za najveći deo proizvoda upotrebiće se tržišne cene, za industrijsko bilje treba uzeti fabrične cene po odbitku troškova dovoza na tržište, a za one proizvode koje se ne voze na tržište već se prodaju na mestima, treba da se uzmu mesne cene, i konačno za proizvode, koje se uopšte ne prodaju, već ih upotrebljavaju sami proizvođači, ima se ekonomska i novčana vrednost izračunati upoređivanjem prema tržišnoj ceni onih proizvoda, koji su prema proizvodima, za koje nema tržišne cene, po svome značaju najbliži i mogu se u upotrebi međusobno zamenjivati.

Zatim će se izračunati suma svih režijskih troškova koji se po čl. 62. ovoga zakona imaju uzeti u obzir za pojedine kulture.

Ako veličinu troškova za zapregu nije moguće drugačije ustanoviti, to će se istim izračunati na taj način, da se istraži uloženi kapital za stoku i opremu, trošak za hranu i negu kroz godinu dana, i tako dobivena suma podeli brojem radnih dana.

S obzirom na to što je poljoprivredno i šumsko gazdinstvo češće izvrgnuto kojekakvim nepredviđenim nepogodama, treba da se ova ekonomska nesigurnost kod proračunavanja čistih prihoda primerno uvaži. U to ime treba od izračunatog bruto prihoda odbiti 20%.

Čl. 64. Kad se suma svih režijskih troškova odbije od sume bruto prihoda, umanjene za 20%, dobije se katastarski čisti prihod za dotičnu kulturu i klasu na površini od 1 hektara.

Čl. 65. Izračunate katastarske čiste prihode za svaku kulturu i klasu treba zackružiti na najbližu desetnicu i upisati u lestvicu čistog prihoda za dotične procenbene srezove i ekonomske rejone.

Čl. 66. Potrebne podatke za izmenu procenbenih srezova i za utvrđivanje novih lestvica katastarskih čistih prihoda prikupiće Ministarstvo Finansija uz pomoć državnih stručnih organa, koje će Ministar Finansija uzeti iz Minisuarstva Poljoprivrede i Voda i Šuma i Rudnika i samoupravnih tela.

Čl. 67. Elaborate o izmeni procenbenih srezova i lestvica katastarskog čistog prihoda šalje Ministar Finansija na rasmotrenje Oblasnoj Komisiji za utvrđivanje prihoda od zemljišta, koja se

ima obrazovati za svaku onu oblast na čijoj se teritoriji vrši izmena procenbenih srezova i određivanje nove lestvice čistog prihoda.

Oblasnu Komisiju sastavljaju 8 članova i to: 4 člana i 4 zamenika, koje bira Oblasna Skupšina, i po jedan ekonomski, šumarski, katastarski i poreski stručnjak.

Člarove stručnjake određuju dotična Ministarstva, pod koja stručnjaci spadaju.

Članovi Oblasne Skupštine ne mogu biti članovi ni zamenici Oblasne Komisije za određivanje prihoda od zemljišta.

Članstvo u komisiji traje za vreme, dok komisija ne donese svoje mišljenje — zaključak o gore navedenim radnjama.

Predsednika biraju članovi komisije između sebe. U slučaju odsutnosti predsednika zastupa ga po godinama najstariji član komisije.

Referenti komisije su članovi stručnjaci, a potrebnog sekretara postavlja Oblasni Odbor dotične oblasti.

Predsednik saziva sednice sporazumno sa Ministrom Finansija.

O sednicama vodi se zapisnik. Rešenja se donose prostom većinom glasova. Ako su glasovi jednako podeljeni, odlučuje glas predsednika.

Po svršenom radu podneće Oblasna Komisija svoje mišljenje i zaključak državnoj Komisiji za utvrđivanje prihoda.

Oblasna Komisija za utvrđivanje čistog prihoda može da delegira jednog svog člana kod prikupljanja podataka za gornje radove, koji će se izvršiti po članu 66. ovog zakona.

Čl. 68. Konačne odluke o izmeni procenbenih srezova i o utvrđivanju lestvica čistog prihoda donosi Državna Komisija za utvrđivanje prihoda od zemljišta.

Komisiju sastavljaju 16 članova i to: 8 članova, koje na predlog Ministarskog Saveta iz dva puta većeg broja bira Narodna Skupština, sa isto tolikim brojem zamenika, i po dva ekonomska, šumarska, katastarska i poreska stručnjaka. Narodni poslanici ne mogu biti ni članovi, ni zamenici ove komisije.

Članstvo u komisiji traje za sve vreme dok se ne izvrši utvrđivanje novih lestvica čistog prihoda. Na upražnjena mesta članova, koje bira Narodna Skupština, dolaze njihovi zamenici na upražnjena mesta ostalih članova postavljaju nadležni nove.

Predsednika i podpredsednika biraju članovi komisije između

sebe. U slučaju odsutnosti predsednika odnosno podpredsednika, zastupa ga po godinama najstariji član komisije.

Referenti Komisije su članovi stručnjaci, a potrebnog sekretara postavlja Ministar Finansija.

Predsednik saziva sednice komisija sporazumno sa Ministrom Finansija.

O sednicima vodi se zapisnik. Rešenja se donose prostom većinom glasova. Ako su glasovi jednako podeljeni, odlučuje glas predsednika. Komisija može punovažno rešavati, ako je, sem predsedavajućeg, prisutna bar polovina članova, i ako su svi članovi komisije uredno i pravovremeno na sednicu pozvani.

Zapisnik podpisuju svi prisutni članovi u istoj sednici. Protiv rešenja komisije nema žalbe.

Sedište komisije je u Beogradu. Za lokal i sve ostale kancelarijske potrebe u sedištu brine se Ministar Finansija, a van sedišta komisije staraće se ona opština, (grad), na čijoj teritoriji komisija (odnosno njena izaslanstva) radi.

Po svršenom radu podneće komisija iscrpan izveštaj Ministru Finansija o svršenom radu sa novim lestvicama katastarskog čistog prihoda za sve krajeve, i predaće celu svoju arhivu Ministarstvu Finansija na čuvanje.

Komisija za utvrđivanje prihoda od zemljišta pristupiće radu odmah po svom konstituisanju.

Sve vlasti, bilo samoupravne, dužne su, bez odlaganje izlaziti u susret svima zahtevima ove komisije, u vezi sa izvođenjem poverenog joj zadatka. Ako se koja vlast ne odazove na vreme zahtevu komisije ili svojoj dužnosti po ovom zakonu, posao će se izvršiti o trošku krivca na osnovu presude Ministra Finansija a po predlogu komisije.

Čl. 69. Protiv izvršene revizije katastra ima mesta žalbi, koju rešava sa izvršnom moći Generalni Direktor Katastra.

Žalbe podnesene protiv izmene procenbinih srezova i lestvica čistog prihoda po tački 3. čl. 54. ovog Zakona, rešava uvek Državna Komisija za utvrđivanje čistog prihoda od zemljišta obrazovana na osnovu čl. 68. ovog zakona.

Čl. 70. Troškove revizije katastra snosi Država, a tako isto i troškove za vršenje premera i klasiranja zemljišta. Varoši i varošice snose sve troškove oko premera njihovih gradjevin-skih reona.

VIII. Završne Odredbe

Čl. 71. Ovlašćuje se Ministar Finansija da za izvršenje odredaba ovoga Zakona propiše sve potrebne Pravilnike i uputstva. Pravilnici imaju biti publikovani najkasnije za jednu godinu dana po donošenju ovoga zakona.

Čl. 72. Niko se nesme protiviti radovima vlasti cko izvršena katastra.

Niko se ne može protiviti, da se na njegovom imanju postavi trigonometrijska tačka ili kakva druga katastarska belega radi izvršenja katastarskog premera, niti je sme pomeriti. Isto tako se niko ne može protiviti izvršenju terenskih radova za istraživanje boniteta zemljišta.

Država može u slučaju potrebe, otkupiti potrebno ooklno zemljište pogodbom ili eksproprijacijom.

Čl. 73. Povreda trigonometrijskih tačaka i drugih katastarskih belega i znakova smatra se kao povreda državne imovine, i kazni se novčano sa Din. 100 do 2000.

Prouzrukovači povreda imaju još i nadoknaditi troškove oko vaspostavljanja prvobitnog stanja. Ako se krivci ne pronađu, onda troškovi padaju na teret dotične opštine.

Čl. 74. Za vreme svih vrsta katastarskih radova u opštini dužne su dotične opštine (varoši) katastarskim organima besplatno dati na raspolaganje kancelarijske prostorije.

Čl. 75. U zavodu za umnožavanje katastarskih planova Generalne Direkcije Katastra umnoženi planovi (kopije) imaju istu vrednost kao i originalni planovi.

Kopije će se pustiti u prodaju prema cenovniku, koji propiše Ministar Finansija.

Čl. 76. Ovaj zakon stupa na snagu, kada da Kralj podpiše i bude proglašen u Službenim Novinama.

Od dana stupanja ovog Zakona na snagu prestaju važiti svi dosadašnji Zakoni o katastru.

Preporučujemo Našem Ministru Finansija, da ovaj Zakon obnaroduje i da se o njegovom izvršenju stara. Vlastima pak zapovedamo da po njemu postupaju, a svima i svakome da mu se pokoravaju.

Po saslušanju Ministarskog Saveta ovlastio Nj. V. Kralj ukazom je od 6. avgusta 1928. Ministra Finansija, da ovaj predlog zakona o

katastru zemljišta podnese Narodnoj Skupštini na rešenje i odobrenje. Predsedništvo Narodne Skupštine primilo je predlog od Ministra Finansija dana 8-VIII-1928. god., koji je dan bio krajni, rok za njegovo podnošenje u smislu odredbe čl. 19. zakona o neposrednim porezima od 8-II-1928.

U naročiti skupštinski odbor za proučavanje ovoga zakonskoga predloga izabrani su sledeći narodni poslanici: Čeda Radović, Tešman Nikolić, Vića Matić, Živojin Dimitrijević, Izidor Živković, Jokim Kunješić, Dr. Branko Kaluđerčić, Jovan Djuković, Dr. Sima Racić, Dr. Slavko Šečerov, Lazar Radivojević, Petronije Popović, Svetislav Vučković, Maksim Djurković, Muhamed Hašimbegović; Franc Smodej, Vladimir Pušenjak, Hamid Kurbegović, Mustafa Kapetanović, Čeda Kokanović i Dr. Miloš Tupanjanin.

Glavna Uprava Udruženja Geometara Kraljevine S. H S. ne treba da napose ističe važnost zakona o katastru zemljišta za struku i sve radove na premeravanju u našoj državi, jer je njegovo značenje svakome članu jasno i poznato. On ima da dađe davno željenu legalnu bazu geodetskim radovima i da provede njihovu unifikaciju. Donosimo ga već u formi zakonske osnove, kako bi sekcije i članovi mogli da pre skupštinske debate i za vreme njezinog trajanja dostavljaju Glavnoj Upravi svoje primedbe i predloge, koja će ih sprovoditi na nadležno mesto. Podjedno će Uprava po primljenim podacima podneti u ime Udruženja Gosp. Ministru Finansija mišljenje i ocenu cele osnove.

Мотиви

Уз предлог Закона о катастру земљишта

1.

Потребе Закона о Катастру.

Потребе закона о катастру земљишта се наметала још давно за оне крајеве наше државе, у којима катастра није било. Од уједињења пак, та је потреба постала још и већа јер је наступио случај најразноличјег законодавства, најразличитијих прописа и упуштава. Нарочито је важно, да се што пре дође до закона о катастру, како би се могао наставити започети рад на катастарском премеру у Србији, који се

оснива на чл. 125. закона о непосредном порезу од 1905. год. а који се 1. јануара 1929. године ставља ван снаге ступањем у живот закона о непосредним порезима од 8. фебруара 1928. године.

Исто тако потреба закона о катастру земљишта наступила и ради доношења таквих одредаба, којима би се дале основе за једнообразно вршење премера и класирања земљишта, одржавање катастра и ревизије катастра у целој Држави.

2.

Израда пројекта Закона о катастру земљишта.

Појимајући потпуно од каквог је замашаја извршење катастарског премера и израда катастарских оперета за једну територију од преко 10,000.000 ха. површине, са коликом је то организацијом скопчано и са каквим огромним личним и материјалним издацима, приступило се изради законског пројекта упоредно са израдом пројекта закода о непосредним порезима, пошто су та два закона у таквој међусобној вези, да се морају тако рећи, истовремено издати. Од конструкције закона о земљарини зависила је конструкција закона о катастру земљишта, па се морао донети прво закон о непосредним порезима (одељак о земљарини), како би се према њему подесиле одредбе закона о катастру земљишта.

Првобитни пројекти су морали бити прерађени и допуњени у свима оним одељцима, који су били потребни да се овај закон прилагоди закону о непосредним порезима од 8. фебруара 1928. год. и да би се донеле законске одредбе:

а) да се створи сигурна основа за премере у непременим општинама или обнову премера у оним општинама, чији су операти застарели, или су наступили толико случајеви измена, да се ново стање може воспоставити само премером

б) да се може вршити класирање земљишта на бази чистог катастарског прихода, кад год се зато укаже потреба;

в) да се могу све разноликости у ранијем законодавству уједначити и саобразити прописима овог закона и закона о непосредним порезима од 8. фебруара 1928. године;

г) да се омогући ревизија катастра кад год се укаже потреба за измену лествица чистог прихода, као и измене територије проценбених срезова, дајући све потребне законске

одредбе, по којима ће се то вршити, те на тај начин створити сигурну законску подлогу за те замашне радове;

д) да се омогући редовно одржавање катастра земљишта да не застарева и не пропада, и да се истовремено унифицирају досадашњи разнолики системи;

ђ) да се заштите катастарски знаци и белеге;

е) да се омогући унифицирање постојећег разноликог катастарског законодавства.

Све су те одредбе у закону основане без много детаља те цео законски пројекат носи обележје једног оквирног закона који се с обзиром на обилност и разноликост материје коју обрађује, има допунити многим привилницима и упуствима.

3.

Чему треба да служи катастар земљишта израђен на основу овог закона.

Катастар земљишта у првом реду је инструменат Министар Финансија за земљарину. Али он ни у ком случају не сме служити само томе једном циљу, већ треба да је са свима својим саставним деловима такав, да може послужити као подлога;

а) за оснивање баштинских књига (грунтовница) у оним општинама, које га немају и за довођење у сагласност грунтовнице са фактичним стењем:

б) за извршење комасација, парцелација, арондација поседа и свих других аграрних операција;

в) за израду катастра земљишта за водне задруге;

г) за стварање хипотекарног кредита;

д) за израду техничких пројеката: за хидротехничке и мелиорационе радове, трасирање путева, жељезница и канала;

ђ) за израду ситуационих, регулационих и нивелационих планова за вароши и варошице;

е) за израду прегледних планова за општине, срезове, области па и за целу државу;

ж) за давање свих статистичких података за пољопривредну статистику, као и статистику поседа и т.д. и т.д.

Да свима тим условима одговори, катастар земљишта има бити основан на таквим плановима који ће давати представу терена и у хоризонталној и у вертикалној пројекцији, како то

такон и предвиђа и како то треба и урадити у овом специјалном нашем случају када за територију око 10,900.000 ха. немамо никаквих планова.

Такав катастар земљишта, који би служио свима циљевима коштао би нешто више, али би био за увек сигурна подлога за решавање свих тих питања финансијске, правне, техничке и економске природе, а избегли би се вилики трошкови, који би се учинили када би се за сваки задатак посебно вршили радови, којима се сви истовремено не би могли служити.

Такав се катастар земљишта предвиђа овим законским пројектом.

4.

Стање катастра у нашој држави.

Пре но што би прешли на детаљније тумачење појединих одељака и побуде због којих су тако израђени, потребно је да у кратком изнесемо стање у коме се налази катастар земљишта у нашој држави.

Обележје разних система катастра у нашој држави је јасно, кад се има у виду, да је катастар земљишта вршен у разним периодима времена под различитим законодавством и под разним прописима и правилницима, поред тога што за Србију, Јужну Србију и Црну Гору изузев око 240 општина т.ј. око 400.000 ха. површине нема катастра земљишта.

а) *Катастарски пример.*

Катастар је заснован у крајевима, који га имају на примеру, који је у извесним крајевима био извршен са довољном тачношћу, јер се то захтевало, изузев Босне и Херцеговине, где је пример вршен али не само за катастарске циљеве већ и за војничке, те и носи обележије недовољне тачности, а у доста случајева и сумњиве тачности, пошто су планови израђени на основу ручног крокирања. Сама размера планова у Босни и Херцеговини: 1:6250 је довољна, па да се одмах види да се на тачност планова много полагало није, док је размера катастарских планова у другим крајевима 1:2880, а у Србији 1:2500.

У Србији и Црној Гори на површини преко 10,000.000

ха. је извршен пример само за 40.000 ха и на њему заснован катастар земљишта, док је сва остала површина без катастра земљишта онаквог каквог га предвиђа садашњи закон о непостедним порезима или како је то прописано било законом о непосредном порезу од 1925. године.

Мора се одмах рећи, да је у многим општинама у крајевима који имају катастар израђен на основу премера, премер тако застарео, да се не може никако друкчије васпоставити ново поседовно и имовинско стање, већ једино на основу обнове премера. Нарочито се то односи на интравилане комасираних општина, и на оне општине, у којима је поседовно стање толико измењено, да се мора извршити нов премер ради довођења грунтовнице у склад са стањем у природи.

На таквом премеру засновани катастри земљишта такође носе различита обележја у погледу пореске основице као и у погледу одржавања катастра.

б) Пореска основица,

Док је у крајевима који имају катастар, као у Хрватској, Војводини, Далмацији и Словеначкој пореска основица чисти катастарски приход, у Босни и Херцеговини за све културе пореска основица катастра вредност земљишта, сем за шуме, код којих је основица катастарски приход, дотле је у Србији и Црној Гори за пореску основицу меродаван положај земљишта и врста усева, који на њему успева.

Тако различити системи катастра и пореских основица долазе отуда што су рођени по разноликоме законодавству и по појединим покрајинама, услед чега се и огледају често упадљиве неравномерности између појединих покрајина. Неравномерности се нарочито огледају упоређујући пореске основице крајева, за које важи чисти катастарски приход, према оним другим крајевима, који немају ту основицу за земљарину.

Све те неравномерности се требају законом о катастру потпуно да отклоне, а законом о непосредним порезима и уредбом о одређивању чистог прихода, на земљиште да ублаже и сведу што пре на најмању меру.

в) Одржавање катастра.

У погледу одржавања катастра такође је начин одржавања катастра различит, јер имамо два система: стално одр-

жавање катастра путем секција за одржавање катастра и одржавање катастра од стране општина.

Несумљиво је да је систем перманентног одржавања катастра од стране државних органа давао и даје много боље резултате, него ли одржавање катастра преко општина. Али и један и други начин одржавања катастра, и поред свих законских прописа и наређења, у току рата због нередовних прилика, после рата због оскудице у кредитима и стручном персоналу, нису успели да сачувају многе општине од застарелости, те се и поред свега напора у последње време, налази на неслагања између катастра и фактичког стања у природи, а која се могу отклонити већим трошковима за теренске радове и повећањем садањег броја особља за одржавање катастра.

На пример за одржавање катастра у Босни и Херцеговини било је пре рата 104 геометра, који су радили на терену 220 дана. Сада их има 60 који раде на терену највише 90 дана.

г) *Персонал.*

У погледу катастарског персонала се стање побољшава придоласком новог персонала, али је до године 1926. то стање било очајно. Многи су геометри разних страних народности напустили државу, многи су напустили службу па се одавали лукративнијим пословима, многи су отишли у пензију, јер су имали године за пензију, или су тражили пензије на основу лекарских уверења па су после вршили приватне премере.

У Војводини није остало ни један геометар од оних, који су били у државној служби, јер су сва катастарска надлештва остала преко границе.

Број се геометара и инжињера у катастарској служби повећава, али ће проћи још неколико година, док се тај нови млади персонал у пракси добро спреми, док се не добије толики број, да се катастарски премер може завршити у законском одређеном року.

Из напред изложенога у овом одељку се види, да је стање катастарских радова такво да захтева врло много и рада персонала и кредита да би се катастар ставио на оно место, које му према његовом значају припада.

5.

Побуда да се донесе закон о катастру земљишта, који ће обухватити све катастарске операције.

Изложивши напред какво је стање катастра у нашој Држави, а водећи рачуна о томе, да ће новим законом о порзу земљарине бити изједначена за целу Државу, као и о захтевима народних посланика приликом дискусије закона о непосредним порезима и уредбе о одређивању чистог прихода од земљишта, да треба донети закон о катастру, којим ће се доћи до једнообразног катастра у целој Држави исправљајући све оне недостатке, који се не би могли одстранити помоћу закона о непосредним порезима и уредбе о утврђивању чистог прихода, израђен је овај законски пројекат, који обухвата све врсте радова на катастру, водећи увек рачуна о томе, какво ће стање настати у катастру после ступања на снагу закона о непосредним порезима од 8. фебруара 1928. године.

Јер применом уредбе о утврђивању катастарског чистог прихода добићемо ову слику о стању катастра :

У Хрватској, Војводини, Словеначкој и Далмацији долазимо до новог катастарског прихода помоћу количника за претварање старог чистог катастарског прихода у нови. Уз то вршимо ново сврставање проценбених срезова у групе сличних срезова задржавајући постојеће класе и повећавајући лествице чистог катастарског прихода према фактичком стању.

У Босни и Берцеговини, где долазимо до чистог катастарског прихода помоћу количника за претварање катастарске вредности земљишта у катастарски чисти приход, водећи рачуна о управним срезовима, после извршених операција, остајемо без лествица чистог катастарског прихода за сваки срез, без узорних средњих земљишта, као и без индивидуалних класа за сваку парцелу.

У Србији и Црној Гори до лествица чистог прихода за сваки срез долазимо применом измењених лествица кога сличног среза, оних крајева, који имају лествице чистог прихода.

До индивидуалног класирања долазимо стављајући класе појединим парцелама из операта класирања потеса, а не вршимо индивидуално класирање за сваку парцелу.

До површина пак долазимо, где год није измерено апроксимацијом, добијајући површине од поседника, а контроли-

шемо их укупном површином целе општине, чија је међа описана и физички одређена, нацртан план, и срачуната површина.

Према оваквом стању ствари мора се донети закон, који ће у будуће:

а) омогућити нове премере и обнову старих премера, пошто ће се за 10,000.000 ха земљишта саставити катастар на основу нетачних површина, нити се за исте имају ма какви планови;

б) индивидуално класирање земљишта у свима општинама, у којима је: извршен или обновљен премер, или наступе извесне веће измене у поседовном стању, у висини лествица чистог прихода, или због економских промена, које утичу на побољшање земљишта, као и у оним срезovima у којима неће бити премера, али се индивидуално класирање има провести (Босна и Херцеговина).

в) одржавање катастра ради чувања израђених операта и ради вођења промена, како би катастар био у сагласности са стањем у природи и како услед неодржавања не би пропао.

г). прописе о деловима катастарског операта једне општине, као и жалбеном поступку приликом излагања;

д) ревизију катастра, за коју су побројани сви фактори, који итичу да до ревизије катастра дође, као и потребне законске норме да се може одредити чисти катастарски приход и лествице чистог катастарског прихода. Исто тако и образовање обласних комисија и државне комисије за одређивање чистог прихода;

ђ) чување катастарских белега и знакова.

6.

Подробна мотивација сваког одељка.

Одељак I. обухвата опште одредбе.

У том су одељку истакнути принципи да катастар земљишта има бити заснован на премеру и класирању и процени земљишта. Ти су принципи засновани и у закону о непосредним порезима, јер само такав катастар може послужити, као база за порез на земљиште.

Општим одредбама чл. 4. нарочито се инсистира на томе, да се сви премери у Држави врше једнообразно, како би се на једноме терену само једанпут мерило и како би се ти пре-

мери могли користити и за катастарске циљеве. Једнообразност би се постигла прописивањем правилника на основу којих би имали сви, који се мерењем занимају, мерити.

Постигнуће једнообразности премера и решавањем принципјелних питања код већих премера, поверава се једном одбору за државне премере, који ће с времена на време имати да доноси потребне одлуке. Образовање овог одбора је једна велика потреба за Државу, која има да решава такав велики проблем, а служиће увек корисно Држави, као што је то случај у другим државама (Немачка), у којима се према одлукама једног таквог савета најенергичније ради на унифицирању премера и катастра.

Одељак II садржи у главном принципима на којима треба извршити премер. Као новина у овом закону се појављује у чл. 6. да се од катастарских планова захтева представа терена не само у хоризонталној пројекцији т. ј. само представу свих парцела, што је катастру и потребно, већ се захтева и представа терена у вертикалном смислу т. ј. да нам планови показују, како се терен пење, пада, ломи и т. д.

Тај нови захтев за катастарске планове долази отуда, што се од катастарских планова са изохипсама (линијама, које представљају терен у вертикалном смислу), захтева, да служе свима техничким циљевима, како би они могли послужити код техничких радова (железница, путева, каназа, насипа, ит д.) не само за експроприацију, већ истовремено и за сва пројектовања не излазећи на терен.

Несумњиво је да ће се трошкови увећати за неколико процената (5—10.), али кад се има у виду да данашње методе снимања дају истовремено и висинске разлике, онда би било штета те податке, који се узгред добијају, бацити а не допустити их, како би катастарски планови имали свеопшту употребу.

Раније се од катастарских планова то тражило није, јер су употребљене справе за снимање давале само хоризонталну пројекцију, али су доцније катастарски планови допуњени и висинским подацима (Баварска Виртемберг), како би се добили што бољи планови за све потребе.

Чл. 8. је предвиђен делокруг рада Генералне Дирекције Катастра у погледу израде нивелмана. Тај се рад намеће самим тим што се тражи од катастарских планова вертикална пројекција, која се заснива на нивелману, као год хоризонтална

пројекција терена на триангулацији. Даље, наша Држава мора имати једно надлештво, које ће се старати, да се нивелман, у оним деловима Државе, у којима га нема изради и чува. С обзиром на горњи став то надлештво може бити само Генерална Дирекција Катастра, коме ће своје основне радове стављати на расположење Војни Географски Институт.

Чл. 9. и 10. говори о омеђавању сталним видљивим белегама међа сваке катастарске општине и имања јавних установа, док се тај начин омеђавања оставља на вољу појединим сопственицима. Најидеалније би било кад би свака преломна тачка на међи била обележена каменом белегом, којом би један пут за свагда била обележена. Али се на жалост то не може постићи кад се имају на уму ове чињенице: ситне парцеле (у срезу рамском 5 на 1 ха), кривудање међу невероватног облика, огроман број камених белега, евентуални отпор сопственика, да се не омеђе било због немара било због мања средстава услед огромног броја белега. Из тих чињеница се могу извући следећи закључци, који јасно казују, да се императивно омеђавање приватних имања каменим белегама не би смело захтевати.

а) Вредност белега би износила око 100,000.000 динара, па је јасно, да се толики народни капитал не треба укопати у земљу од једном, кад се има на уму, да се због велике исцепканости парцела и кривудавих међа једном мора приступити комасацији и исправљању међа.

б) Даље ако би наступио отпор да грађани не омеђавају своје парцеле морала би се употребити сила, а то би компромитовало цео рад на катастру, за који је потребна најтешња сарадња поседника и општина са државним органима. Тога ради се не препоручује само да се омеђавање изврши каменим белегама, а ако то и није учињено, неће се тако много осећати пошто су сва имања проткана парцелама, које се по закону морају омеђити трајним белегама и пошто ће на терену бити врло много других сталних катастарских тачака, које служе да се тачка, која је у своје време снимљена, може у свако доба воспоставити.

Водећи рачуна о савременој и потребној тачности планова, о величини парцела и вредности земљишта оставља се Министру Финансија да одреди и методе и инструменте и

справе за рад, који би дали планове, који би одговарали намењеном циљу.

Одељак III. о класирању земљишта садржи све оне мере, које су потребне да би се могло извршити класирање земљишта, кад год то прописи овог закона захтевају.

Води се рачуна о томе, да се класирањем дође до таквих класа, на које примењена лествица катастарског прихода даје праведан, правилан и равномеран порез на земљиште.

Као што је напред напоменуто индивидуално класирање земљишта се има вршити у свима оним општинама, у којима се врши нов премер (Србија и Црна Гора) и у онима за које се немају лествице чистог прихода (Босна и Херцеговина).

У овом су одељку детаљно описане све културе, које се могу појавити у катастру, водећи рачуна каквим су усевима парцеле покривене те да би им се одредила култура.

Даље је истакнуто правило, да се класирање земљишта у једној општини може извршити само на основу угледних земљишта, која су успостављена за оне културе и класе, које се у дотичној општини налазе.

При класирању се скреће особита пажња и на повластице и олакшања, која предвиђа чл. 11. и 17. закона о непосредним порезима. Најзад се при тој операцији питају за мишљење и тражи се савет и од представника општина у којој се класирање врши.

Одељак IV. предвиђа све оне делове катастарског операта, који треба да се израде за сваку катастарску општину, како би исти служио намењеном му циљу.

Одељак V. садржи жалбени поступак уносећи одредбе о излагању катастарског операта, о предметима на које се жалба може односити и о решавању жалби. Излагањем катастарског операта кроз 30 дана се даје могућност жалбе свакоме, како би се учињене грешке исправиле, а и катастарским властима могућност да после тога рока сваки онај, ко се није жалио, призна премер за исправан, док супротно не докаже.

Одељак VI. садржи елементарне одредбе о одржавању катастра, по којима одржаван катастар неће застарити. Главни принципи одржавања катастра су садржани у закону о непосредним порезима од 8. фебруара 1928., године а у овом

одељку само допуњени у оним одредбама, које имају тесну везу са катастром земљишта.

Основно је начело, да се катастар има стално да одржава у сагласности са стањем у природи, како би се порез наплаћивао увек од правог поседника или уживаоца.

Катастар ће се успешно сачувати од пропасти одржавањем, ако сви буду свесни и промене, које буду настале, достављајући катастарским властима.

Јаче је подвучено, да све власти, које дознаду за промене које треба провести кроз катастар, су обавезне, исте достављати катастарским властима. Изрично је пак наређено катастарским органима, да све случајеве промена у власништву за које дознаду, достављају судовима ради вођења грунтовног поступка.

Чл. 39. увршћује у делокруг одржавања катастра и све оне промене, које настану приликом спровођења аграрне реформе. Тај је члан унет због тога, да се не би за један и исти терен водио двоструки катастар земљита од стране катастарских и од стране аграрних власти. Тиме би се унифицирала служба, смањило број персонала и створила основа за спровођење свих промена, које се дешавају са аграрним земљиштима било у објекту било у субјекту.

Споразум постигнут ове године између Министра Финансија и Министра Аграра, да сви тенички радови Министра Аграра прелазе у надлежност Генералне Дирекције Катастра овим се параграфом само још потврђује.

Принцип учешћа заинтересованих представника општине је и у овим радовима око одржавања катастра спроведен, а исто тако и принцип објављивања постигнутих резултата ради увида и подношења евентуалних жалби.

У овом одељку треба нарочито нагласити начело да се катастарским властима ставља у задатак не само одржање катастра у техничком погледу, него и пореско одржање катастра.

Разлози да се катастарским властима повери пореско вођење катастра до задужења и наплате земљарине лежи у првом реду у томе, што су катастарски органи ти, који треба најбоље да познају катастарску институцију, што су катастарски органи упућени на све оне техничке промене, које по правили увек изазивају и промене у пореском делу катастра, па не би

било економично да на истом послу раде и порески органи. Даље су многе промене скопчане са извиђањима на лицу места, а пошто геометар мора да оде на лице места да их констатује, може истовремено да прикупи и све податке, који се односе на висину чистог прихода, како би те податке провео кроз катастар, и закључене књиге предао пореским властима за разрез пореза и наплату исте.

Све случајеве пореских повластица, пореских олакшања, и пореских ослобођења извиђаће и решавати катастарски органи (геометри и агрономи), и брже и лакше, јер су својим позивом упућени на терен и познавање свих оних околности, које утичу на лако и брзо решавање.

Ситније промене код елементарних штета, ослобођења, олакшања и повластица решаваће сами геометри, који раде на одржавању катастра, а замашније специјални катастарски агрономи.

Чланом 41. је предвиђен преглед одржавања катастра сваких 10 година. Рок је двоструки од рока предвиђеног у досадањим законима о одржавању катастра. Разлог је тај, што се у пракси показало почев од 1883. године па до данас, да се сваке 5 година није могао вршити преглед општина, већ да је та законска одредба остала неизвршена.

Чл. 49. говори о казнама и примењује исте одредбе, које се налазе у чл. 138. Закона о непосредним порезима, из разлога тог, што по готову свако непријављивање промена изазива поремећаје у пореским задужењима, па према томе су кривице истоветне природе са кривицама услед непријављивања пореза или погрешног давања података. Тим се казнама једино може нагнати на пријављивање промена, да би се одржавањем катастра, катастар сачувао од пропадања.

Водећи рачуна о томе, да ће катастарски операти за општине у Србији и Црној Гори бити израђени без техничке подлоге т. ј. без планова, наступају доста велике компликације око одржавања таквог катастра, док се не замени сталним. За одржавање његово је потребно израдити специјални правилник, који би предвидео све изузетне случајеве и операције при одржавању таквог катастра. Свакако да ће тај правилник бити у духу овог Закона и Закона о непосредним порезима.

Ревизија катастра.

Овај одељак обухвата све случајеве ревизије и обнове катастра као и услове и законске одредбе, под којим би се ревизија имала спроводити.

У првобитним законским пројектима о непосредним порезима се увек цитирало доношење закона о ревизији катастра, претпостављајући, да ће катастар израђен на основу принципа у Закону о непосредним порезима и уредбе о утврђивању чистог прихода од земљишта, морати бити још одмах у почетку подвргнут ревизији, нарочито у оним крајевима, који га нису имали, а у којима ће се вршити катастарски премер. Тек доцније се, из разлога напред наведених, унела одредба у Закон о непозредним порезима о доношењу закона о катастру, који ће у првом реду садржати и све одредбе о ревизији катастра.

Важно је начело у чл. 51. да ревизија катастра има да наступи тек онда, када редовно одржавање катастра не може да одговори своме задатку, те се из ове одредбе види колику услугу чини одржавање катастра и колико се може уштедети око ревизије катастра, кад се одржавање уредно спроводи.

Поред једне од најважнијих чињеница, коју закон у свој својој опширности третира: да ревизија катастра у ширем смислу речи, има наступити са променом економских односа на основу чега се имају изменити лествице чистог прихода, као и класе земљишта, обухвата овај одељак закона и све оне чињенице, које треба узети у обзир, па да се у катастру могу спровести опсежније измене ради исправке класа, исправке операта и изједначења разних прописа ранијег пореског и катастарског законодавства.

Ревизију катастра одређује својим решењем Министар Финансија, али не само кад се тиче фискалних питања, него и на тражење заинтересованих страна по разним другим питањима, која су у вези са земљиштем. На тај ће начин Држава излазити у сусрет и решавати ревизијом катастра и друга актуелна питања.

Све даље одредбе су даље тачне дефиниције, шта све улази у ревизију катастра, када и у коме обиму и на основу којих принципа се има извршити допуњавање или састављање нових економских описа.

Разрађен је до најситнијих детаља део, који говори о истраживању чистог катастарског прихода у циљу састава нових лествица чистог прихода. Дате су дефиниције чистог прихода, дефиниције трошкова.

За цене производа и трошкова су узете последњих шест година, сматрајући да се из просека може доћи до цена и трошкова, који се могу употребити за израчунавање прихода као и расхода.

У погледу установљења количине природа узети су такви рокови, који одговарају природи култура, а који ће потпуно омогућити да се дође до просечног прихода за сваку културу. Ти су рокови узети под претпоставком, да ће се ревизија катастра, кад год буде било потребе за њу, бити вршена и под нормалним приликама и за потребно нормално време.

За сваку културу понаособ, за коју се може и треба истраживати чисти приход, побројани су до детаља приходи, као и трошкови, водећи рачуна о плодореду, као и о основном начелу, да се чисти приход истражује према уобичајеном господарењу у дотичном крају.

У погледу цена пољопривредним производима је као начело постављено да се имају узети продајне цене производа на месту продаје, а ако је то немогуће, због тога што се поједини продукти не возе на тржиште, онда се парифицирањем долази до цена,

Утврђивање лествица чистог прихода, подела територије у проценбене срезове и реоне врше и одобравају комисије, које бирају Народна Скупштина или обласне скупштине према томе, да ли је у питању државна комисија за утврђивање чистог прихода или обласна комисија за ону област, у којој се буде радило.

За све мање радове суделовање заинтересованих, као и представника срезова и општина је загарантовано законом, као и публикување постигнутих резултата.

Могућност жалбе је такође проведена кроз закон, како би се евентуалне грешке увек могле исправити.

Завршне одредбе

Садрже одредбе, које дозвољавају приступ катастарским органима за вршење теренских радова, чување катастарских знакова, као и казне за оштећење истих.

Можда казне изгледају високе, али та одредба треба да остане кад се зна, да нема белега, или објекта на терену, који непозвани без икакве потребе и нужде, не кваре и не упропашћују. Та ружна особина се може лечити само великим казнама и надокнађивањем штете од стране кривца, а у случају да се кривац не пронађе, од стране општине, јер ће у том случају пољски општински органи о свима тим белегама водити рачун, као и о усевима. Кварење и померање тригонометријских и других тачака може да проузрокује најзамашније операције, које проузрокују огромне издатке државној каси, а уноси неред у радова на катастру.

Време, персонал и издаци потребни, да се могу обавити радови предвиђени овим законом.

А.

Време за које би се радови на новим премерима и класирању завршили.

Најзамашнији су радови око новог премера и класирања земљишта у оним крајевима у којима премер није извршен, и у оним крајевима, у којима се има вршити индивидуално класирање земљишта. За које се време могу свршити сви ти радови зависи од употребљених метода, од броја персонала и од средстава, која ће се ставити на расположење.

Под претпоставком да се има мерити око 10,000.000 ха и да једна група од 2 геометара може измерити просечно око 2500 ха годишње рачунајући у ту површину и велике комплексе државне, то би једној групи требало

$$\frac{10,000,000}{2500} = 4000 \text{ године.}$$

Ако би се нове премере употребило 400 група, то би требало око 10 година, па да цео премер буде завршен и планови нацртани, а помоћу помоћног писарског персонала израђени за исто време сви катастарски операти.

Дакле требало би имати најмање 800 геометара на радovima и око 400 помоћника за писарске радове, па да се у року од 10 година радови заврше.

Ако се буду употребиле фотографске методе из аероплана, може се надати, да би се рок за извршење радова скратио за више од једне трећине времена, а исто тако и број техничког персонала.

Б.

Коштање радова на примеру и изради катаситарских операција.

Под истом претпоставком да би се радови вршили досадашњим опробаним терестричким методама радови би стајали по побројаним операцијама:

1) Омеђавање.

У свему има 7500 кат. општина. Рачунајући 4 дана за омеђавање једне општине 140 динара трошкови једног геометрија укупно $7500 \times 4 \times 140 = 4,200,000$ динара.

2) Триангулација.

Рачунајући на сваких 100 ха по једну тригонометријску тачку ма ког реда укупан би број тачака био око 100.000. Према досадањем искуству једна тачка ма ког реда просечно са материјалом, теренским операцијама и рачунањем стаје око 400 динара.

Дакле укупни трошкови за извршење триангулације би износили $100,000 \times 400 = 40,000,000$.

3) Полигона мрежа.

Рачунајући да је полигона мрежа довољно густа, ако на једну тригонометријску тачку дође око 20 полигонских тачака то значи да је потребно око 2.000.000.

Рачунајући да једна полигонска тачка са материјалом, теренским операцијама и рачунањем стаје око 40 динара.

Полигона мрежа би стајала $2,000,000 \times 40 = 80,000,000$ д.

4) Снимање делаља.

Под претпоставком да се има снимити око 10,000.000 и да једна група може снимити годишње око 2500 ха, трошкови ће изнети: За 8 месеци рада у години на терену, једна група стаје месечно са радницима око 8100 динара.

Ако је потребно да се сврши снимање делаља са 400 група за 10 година то ће трошкови износити $10 \times 8 \times 400 \times 8100 = 259,200,000$ динара.

5) *Израда планова, рачунање површина и израда катаситарских операција.*

Рачунајући по досадањем искуству да за израду планова са рачунањем површина парцела и израду елабората треба једна половина времена од времена за теренске радове, потребно је око 130,000.000. динара, рачунајући да ће те радове израдити геометри уз помоћ једног добро писменог лица за израду елабората, које ће бити на раду кроз целу годину.

6) *Репродукција планова и катастарског ојераиша.*

За површину од 10,000 000. ха потребно је око 30.500 листова, а за размеру 1:2500 и величину листа $0,60 \times 0,90$ м. Како је ипак потребно, да се свака општина картира за себе то ће се број листова утрустити тако, да ће укупан број изнети око 90.000. листова. За сваки оригинални лист треба израдити по 5 копија, дакле треба умножити 450.000 листова.

По досадашњим искуствима копија једног листа стаје око 30 динара дакле за репродукцију планова треба $30 \times 450.000 = 13.500.000$ динара.

7) *Израда нивелмана.*

Нивелман би захватио око 120.000 км. Рачунајући, да један км. стаје 100 динара, укупни би трошкови били око 12,000 000. динара.

8) *Штампање разних образаца, правилника и катастарских књига* око 10,000.000 динара.

9) *Набавка инструменталата, материјала* за 400 група око 12,000.000 динара.

Свега би трошкови изнели око премера и израде операта око 560,000 000. динара.

10) *Трошкови класирања земљишта* за све крајеве у којима се има извршити класирање земљишта на површини око 10,000.000 ха би износили око 7,000.000 динара, рачунајући да ће један агроном класирати дневно по 250. ха површине.

11) *Трошкови управе надзора и инспекције* 5% 29,000.000 динара.

Рекапитулација трошкова.

Заокружено на најближе милионе:

1) Омеђавање катастарских општина	око 4,000.000
2) Триангулација	40,000.000
3) Полигона мрежа	80,000.000
4) Снимање детаља	260,000.000
5) Израда елабората	130,000.000

6) Репродукција планова	14,000.000
7) Нивелман	12,000.000
8) Обрасци	10,000.000
9) Инструменти, алати, материјал	12,000.000
10) Класирање земљишта	7,000.000
11) Трошкови, управе, над. инспекције	29 000 000
12) Спремање персонала	8,000 000
	<hr/>
	606,000.000

Та би сума била потребна за извршење новог премера и класирање земљишта помоћу 1000 геометара и 25 агронома за време од 10 година најинтензивнијега рада.

Стање персонала за вршење нових премера.

Сада се налази на радовима 109 чиновника геометара и 50 тех. дневничара. Укупан број 159 лица, рачунајући у овај број и 28 триангулатора.

Сваке године ће се број геометара понећавати за око 150 нових геометара, те ће се у року од 4 године имати потребан број геометара, са којима би се ти радови имали извршити.

Да би се добио потребан број стручног персонала, потребно је помагати средње школе и Универзитете, који имају геометарске одељке, а ђацима, који имају добар успех давати стипендије и омугућити им летњу праксу, како би се што боље спремили и како би могли одмах да уђу у праксу. Тога ради предвиђају се издаци у 8,000 000 динара. Не буде ли се спремио персонал, неће се моћи напред изложени програм извршити.

Фотографске методе снимања.

Ако би у току радова и у најскоријој будућности била примењена фотографска снимања из ваздуха, онда би се број персонала смањило за 30%, а трошкови за снимање детаља и израду планова исто тако.

Фотографске методе све се више и више усавршавају и налазе све више примене, не само за израду планова за разне техничке студије, већ и за израду планова, који се успешно могу применити и за исте циљеве за које се употребљавају и ка-

тастарски планови, било са представом терена у вертикалном смислу, било само са представом хоризонталне пројекције терена. Да напоменемо да се на примени фотографских метода за катастарска снимања највише студира и ради у Француској која такође стоји пред ревизијом премера и катастра, као и у Немачкој, где се израђују планови у размери 1:5000 са свима катастарским подацима и са представом терена у вертикалном смислу.

То ее питање и код нас са напрегнутом пажњом студира прикупљају се подаци, и чим се буде све припремило у најскоријем року ће се учинити потребни образложени предлози.

Увођење у живот закона о катастру.

Да би закон о катастру могао увести у живот, потребно је да се изврши реорганизација финансијске службе, што ће се морати обавити и пре ступања овога закона на снагу, пошто се без тога не може увести у живот ни закон о непосредним порезима. Независно од закона о катастру, извршење читавог низа одредаба о земљарини, па да на катастарске власти, што се извршити не може, док се катастарске власти не реорганизују тако, да одговоре задатку, који им ставља Закон о непосредним порезима (земљарина). Пројект о организацији финансијске службе је готов, па следствено и катастарске службе, па ћу имати част поднети га Финансијском Одбору на одобрење.

По томе пројекту ће се катастарска служба поделити на три дела: на одржавање катастра иа израду нових премера и класирање земљишта. Одговарајућа организација се налази већ у неким крајевима, а још има да се формира у Хрватској, Војводини и Србији, сем појединих делова (7 срезова), у којима је организација већ спроведена.

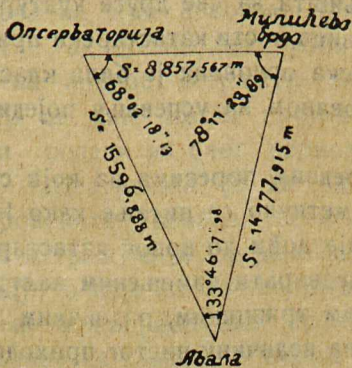
Министар Финансија,
Д-р Н. Суботић.

Неколико речи о триангулацији Града Београда.

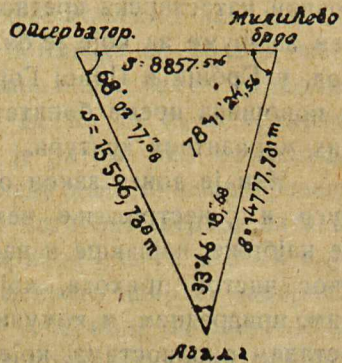
У Геомет. Гласнику бр. 15, 16 и 17 од 1927. год. покренуто је питање триангулације Града Београда.

Пошто у триангулацију Г. Б. улазе тачке првог реда државне триангулације, интересантно је упоредити стране и углове између тих тачака са странама и угловима Вој. Географског Института. —

Сл. 1.

Сл. 2.

Стр. и углови прорач. по координ. О. Г. Б. Стр. и углови по подацима В. Г. И.

Упоређујући дужине О. Г. Б. са дужинама В. Г. И. налазимо, да се доле наведене стране разликују за:

- 1.) Опсерват. — Мил. Бр. — 0.051 m односно за $\frac{1}{173\,678}$
- 2.) Авала — Мил. Бр. — 0.184 m " " $\frac{1}{80.315}$
- 3.) Опсерват. — Авала — 0.150 m " " $\frac{1}{103.979}$

Наведена тачност, а обзиром на исти знак одступања за све стране, пружа могућност трансформације координата тригонометријских тачака О. Г. Б. у општи државни координантни систем, што ће имати за последицу могућност успостављања везе између тригон. тачака О. Г. Б. и околних тачака опште државне триангулације, односно проширење тригон. мреже Града Београда.

Надежда Чабак
геом. припр.

Инж. Станоје Ј. Недељковић.

Катастарски чисти приход као основица за земљарину.

Закон о непосредним порезима од 8. фебруара 1928. год. у своме првом одељку (порез од земљишта) предвиђа за

будућу пореску основицу у целој држави катастарски чисти приход од земљишта. Рекосмо у целој држави јер смо до доношење новог закона о непосредним порезима имали различите пореске основице за земљарину (порез на земљиште). На име: у Хрватској, Војводини, Словеначкој и Далмацији је била основица да земљарину чисти катастарски приход, у Босни и Херцеговини катастарска вредност земљишта за све друге културе сем за шуме за које је била основица чисти катастарски приход, у Србији и Црној Гори пореска основица је била класа и површина према бонитету заснованом на успевању појединих маркантних култура.

Чим је донет закон о непосредним порезима на који се дуго и с нестрпљење чекало наметнуло се питање како ће се најбрже, најлакше и најјефтиније доћи до новог катастарског чистог прихода, који ће одговарати измењеним валутним, привредним, и комуникационим тржишним, радничким и осталим околностима, које утичу на величину чистог прихода. Нарочито је било стало до тога да се не само дође до новог чистог прихода за све крајеве већ и да се изједначе све оне неравнине на територији целе државе које су постојале услед разноликог законодавства а које су се нарочито разним порезима јако потенцирале.

Решење тог задатка је било јако компликовано услед разноликих основица пореских а особито због немања ма каквог катастра на целој територији Србије и Црне Горе (сем површине око 450.000 ха која је катастрирана). Такође је посао био отежан због краткоће времена пошто је закон имао да ступи на снагу 1-ог јануара 1929. год.

Времена се много није смело утрошити, па се према времену и стручној радној снази тражиле методе како ће се до 1. јануара 1929. год. доћи до новог катастарског чистог прихода. Законске одредбе се налазе у Закону о непосредним порезима као и у Уредби о делокругу и начину рада комисије за утврђивање чистог прихода и за извршење пописа у оним крајевима за које се немају катастарски подаци.

Пре свега је законом јасно прецизирано да је нови катастарски чисти приход новчана вредност средњег приноса земљишта, који се може постићи уз обично господарење по одбитку просечног износа редовних господарских трошкова. Чисти приход се има утврдити да одговара просечном при-

роду земљишта на лицу места а за период од 1921—1926. године а цене су узете оне које су биле од 1. јула 1925. до 30. јуна 1926. године.

Побуда да се узме за утврђивање средњег природног периода од 1921—1926. лежи у главном у томе што су се те године сматрале доста нормалним и што се за тај период времена има довољно података. Одступило се као што се види од досадашњих уобичајених норми да се средњи жетвени принос истражује за 10 година а за шуме за 20 година јер се није могло претпоставити да ће се моћи прикупити подаци из оног периода који је ратом био обухваћен.

Несумњиво је да би у погледу цена пољопривредних продуката требало узети цене за исти онај период за који се истражује и средњи жетвени принос али се у овом случају то није могло усвојити јер је познато како су вариране, цене пољопривредним производима у периоду од 1921—1926. године не само с обзиром на цене производима на страним тржиштима већ и с обзиром на неуравнотеженост валуте наше када је вредност динара тако осцилирала између неволатних граница.

Изабрата је година 1925/26. као нормална у погледу цена пољопривредних производа и упоређена са ценама пољопривредних производа на светским тржиштима била им најприближнија. Даље те године је вредност динара била већ стабилна и остала до данас готово на истој висини. Најзад већ за ту годину су се могли имати сређени статистички подаци берзанских, тржних и месних цена свих пољопривредних продуката. Утврдивши за који ће се период истраживати чисти принос и за који ће се период времена узети цене пољопривредних производа прешло се на утврђивање осталих принципа помоћу којих ће се може доћи до новог чистог катастарског прихода као основице за земљарину водећи рачуна о досадашњем шаренилу и водећи рачуна о законском пропису да ће се замљарина плаћати већ по новом закону у 1929. години.

1) *Испраживање новог чистог прихода за оне крајеве у којима је катастарски чисти приход основица за земљарину.* Досадашњи чисти приход који је служио као основа за земљарину, јако је разнолик: по времену када је истраживан по методима рада а исто тако по висини оцене носи

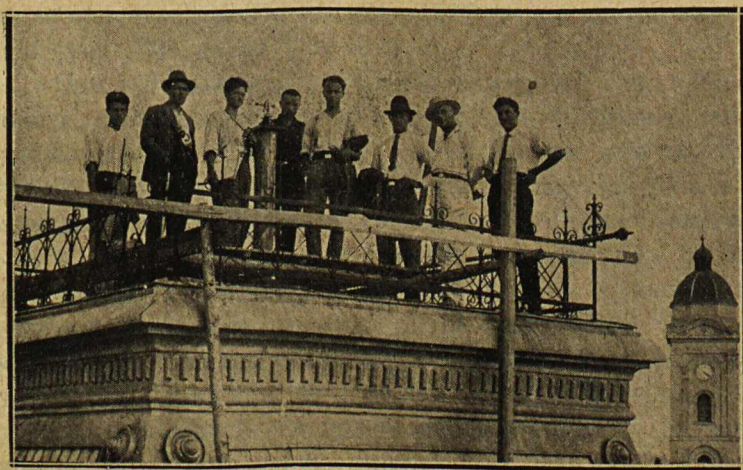
сва обележја разнолике административне управе и сва обележја разних утицаја било политичких било велико поседичких Први је задатак био да се стварањем нове пореске основе за земљарину, избегну све оне неравномерности између појединих проценбених срезова у оквиру сваке поједине покрајине у којој је процена вршена било по посебном закону, било под разноликом административном управом.

Тај се задатак постигао груписањем проценбених срезова у поједине групе сличних срезова те су тако формиране групе срезова са сличним економским приликама водећи рачуна о свима оним факторима који утичу на величину чистог прихода. Примењујући на целу такву групу срезова један исти коефицијент за изналажење новог чистог прихода добиће се нови чисти катастарски приход који ће у свима културама и класама показивати равномерност која одговара фактичкоме стању.

Да би се дошло до новог чистог прихода за све културе и класе, није се могло извршити поновно класирање од парцеле до парцеле јер се за то није имало ни времена ни персонала па ни пресантне потребе, већ се законом предвиђају следеће норме) Пре свега извршити груписање проценбених срезова у онолико група колико се група сличних срезова може наћи. Сличност би се тражила према: географском положају, врсти земљишта, климатским приликама, начину искоришћавања и обраде зиратног и шумског земљишта, саобраћајним средствима, теренским приликама, развићу индустрије, према тржиштима, просечним жетвеним приносима земаљских и шумских производа, просечним тржним фабричким и месним ценама. Даље би се повело рачуна и о досадашним лествицама катастарскг чистог прихода.

б) У свакој групи проценбених срезова имају се изабрати по два среза које ће садржати све културе и све класе које се налази у групи сличних срезова. Та два среза би била два узорна среза, а била би бирана тако да по свему имају најизразитије особине свих оних фактора који су утицали на формирање група.

в) У изабраним узорним срезovima се имају истраживати нови чисти приходи али не за све парцеле свих класа и свих култура, већ само на узорним среским парцелама и то или на средњој класи најраширеније културе, а ако се примети да

На практичним радовима у лету 1928. год. једна ђачка секција у присуству руковоаца радова инж. А. Костића и асистента геом. И. Вукеновића врши ексцентрично опажање са крова Првостепеног Суда у Шапцу (инструменат фирме Вилд). Ово је била ексцентрична станица за триг. тач. 3. реда број 100. Поред ње се види саборна црква, чији је крст служио као ексцентрични сигнал за опажања спољних праваца за ту тачку.

односи између свих култура и класа нису правилни и једнаки, онда се има истраживати чисти приход за онолико култура и класа за колико се нађе да односи нису правилни и једнаки, али се у првом реду има водити рачуна о најраширенијим културама.

г) Прикупљање података имају извршити стручни катастарски агрономи на лицу места уз суделовање представника општине на чијој се територији налазе узорне парцеле а држећи се напред изложених принципа да се за средњи жетвени принос узима просечни принос од 1921—1926 год., а цене производима од 1 јула 1925 до 30 јуна 1926. год.

При истраживању трошкова узимају се сви трошкови: обраде, семена, спремних радова, ђубрења, чувања, амортизације инвентара и зграда, осигурања од пожара и туче (града), Као пвиход узима се вредност свију плодова и свих споредних ужитака произведених уобичајеним газдовањем.

д.) Да би се дошло до чистог прихода има се најпре срачунати бруто приход пошто се приход помножи ценом дотичних производа па ће се од те суме одбити износ свих режијских трошкова а добивена сума ће представљати катастарски приход од које се суме има одбити 20% на име ризика, коме су подвргнути сви пољопривредни радови. Та коначна сума је чисти катастарски приход који има да послужи за мерило да се дође до чистог катастарског прихода и за све остале класе и културе код свих срезова сваке групе.

ђ.) Да би се дошло до *константног броја* којим треба измножити све старе катастарске чисте приходе да би се добио нови има се поступити на два начина према томе да ли је истраживан чисти катастарски приход само на једној класи најраширеније културе или на више класа разних култура. Ако је чисти приход истраживан и израчунат проценбеним срезовима једне групе само за једну културу и класу онда се има ново израчунати катастарски приход поделити са старим катастарским чистим приходом па ће се добити однос између старог и новог чистог прихода дотичног узорног проценбеног среза. Исто се тако има поступати и за други проценбени срез. Помоћу та два односа треба срачунати главни однос, до кога се у овом случају долази на тај начин што се најпре саберу стари чисти приходи узорних проценбених срезова дотичне групе па се за сваки узорни срез

помноже добивени односом тога среза па се тако добијени производи саберу. Збир тих нових сума чистог прихода подели се збиром досадашњих чистих прихода а добијени *количник* представља *главни однос* између укупног досадашњег и укупног новог чистог прихода. Тај главни однос јесте истовремено онај количник, којим треба множити старе катастарске приходе у свима срезovima дотичне групе, како би се добио нови чисти катастарски приход у свима поседовним листовима.

(Наставиће се)

В Е С Т И.

Промена уредника. Инж. *Милан П. Дражић*, доцент Универзитета у Београду, досадањи одговорни уредник нашега листа отпутовао је 20. септембра о. г. у иностранство ради научних студија, где ће се бавити шест месеци. Главна Управа Удружења на основу овлашћења датог јој од годишње главне скупштине поверила је уредништво „Геометарског Гласника“ *Стејану Веселу*, шефу одсека за нови премер Генералне Дирекције Катастра.

Читуља. У Крагујевцу умро је наш члан и колега **Верољуб Р. Лукић** геометарски приправник у цвету своје младости. На вечни починак отпратили су га руковаоц радова на премеру Крагујевца са свима асистентима и ђацима, који су суделовали код тих радова, а Главна Управа је изразила саучешће покојниковом оцу. Вјечнаја памјат.

Нови шеф секције. Решењем Господина Министра Финансије од 16. јула о.г. Бр.10712. постављен је *Франо Лишка* за геометра 3. групе II. катего-

рије код катастарске секције у Пећи и поверена му дужност шефа секције. Апсолвирао је геодетску школу у Прагу, а службовао је раније код Министарства Аграрне Реформе и Министарства Пољопривреде и Вода.

Комасације земљишта. На подручју Обласног Комасационог Повереништва за област сремску обављају комасације земљишта у катастарској општини Немци и Подграђе цив. геометар *Стјефан Вујичић*; у катастарској општини Стари Микановци и Оролик цив. геометар *Крсто Пфаф*, у кат. општини Добановци цив. инжењер *Душан Ивошевић* и у кат. општини Бечмен уредовни вештак *Милан Дрча*. Све комасације налазе се у стадију исколчења новогa поседовногa стања.

Вести из Главне Управе. Одржана је седница Главне Управе дне 1. септембра о. г. под председањем геодетског ђенерала *Стевана Бошковића*. На седници је примљено к знању да је *благајник* геом. *Бождар Анђоловић* одредио за свога

—Једна ђачка секција код тихиметрисања на практичним радовима у Крагујевцу
у лету 1928. год. са својим наставником инж. Миланом Дражићем.

заменика шефа одсека *Николу Милеуснића*, јер је благајник стално отсутан из Београда на теренским радовима. Заменик благајника поднео је реферат о стању благајне. Одобрена је секцији Београд позајмица од Дин. 2.200. — да плати један свој доспели менични дуг. Препоручено је секцији да позове своје чланове на уредније плаћање чланарине, јер су у великом застојку.

Решено је да се штампа у Геометарском Гласнику „Предлог закона о катастру земљишта“, који је поднео Народној Скупштини Г. Министар Финансија Кад прими мишљења и предлоге секција и чланова, Главна Управа одржаће нарочиту седницу. на којој ће се редиговати оцена твга законскога пројекта и у форми петиције ставити предлози Г. Министру Финансија и Народној Скупштини. У колико градиво допушта имају се у истом а свакако у идућем броју штампати и „Мотиви“ које је о тому закону поднео Г. Министар Финансија Народној Скупштини.

Председник и први потпредседник интервенисали су код Генералне Дирекције Катастра, да се изврше унапређења оних геометара, који су предложени за то још почетком године од подручних надлештва Г. Генерални Директор изјавио ја да обзиром на постигнуте резултате рада и држање већине персонала не може да предлаже општа аутоматска унапређења. Предложиће само оне, који се нису огрешили о своје чиновничке дужности. При закључку листа можемо само нека

од тих очекиваних унапређења да саопштимо.

Интервенисано је о умањењу дневнице геометрима на терену што доносимо у засебној белешци.

Предузети су кораци код Генералне дирекције Катастра да се оним геометрима, који су ограничавали општине, пошто је рад обзиром на стално мењање боравишта особито напоран, даду одмори. Како је Управа извештена, добиће ти геометри, кад престане кампања теренских радова (т.ј. не само омеђавања него и детаљни премер) одморе, а они којима је законски рок одмора кратак, још и осуства.

Први потпредседник Главне Управе, *Д-р Краљ*, саопштио је како неки млађи чланови Удружења замерају извесним актима која он чини у својству начелника Генералне Дирекције Катастра, а која председник кога су они бирали не би требао да ради. Такво схватање чланова чини његов положај у Удружењу инкомпатибилним и по њему уопште не би могли да седе у једном друштву по служби старији и млађи. С једне стране примио се положаја председника Београдске секције и потпредседника Главне Управе само по исказаном му поверењу од велике већине чланова. С друге стране не може по постојећим законима да буде ради тога везан у свом званичном раду. Стога је приправан да у свако доба повуче консеквенце и даде оставку на један и други положај у Удружењу, премда је уверен да су замерке без основе.

Расправљано је о питању ис-

правка, коју је г. инж. М. Х. Видојковић преко Првостепеног Суда за град Београд доставио уредништву листа на чланак о главној скупштини у 3. свесци „Гласника“. Указало се потребним да се пита за гледиште уредник, који није био на седници. Доцније је решено да се исправка не штампа, јер није у складу са смером листа, а на основу тач. 2. и 3. чл. 28. закона о штампи.

Унапређења. Унапређени су у IV. групу II. категорије за геомetre *Аким Миљанић*, геом. приправник катастарске секције у Битољу и *Никола Бојић*, код катастарске секције у Пећи.

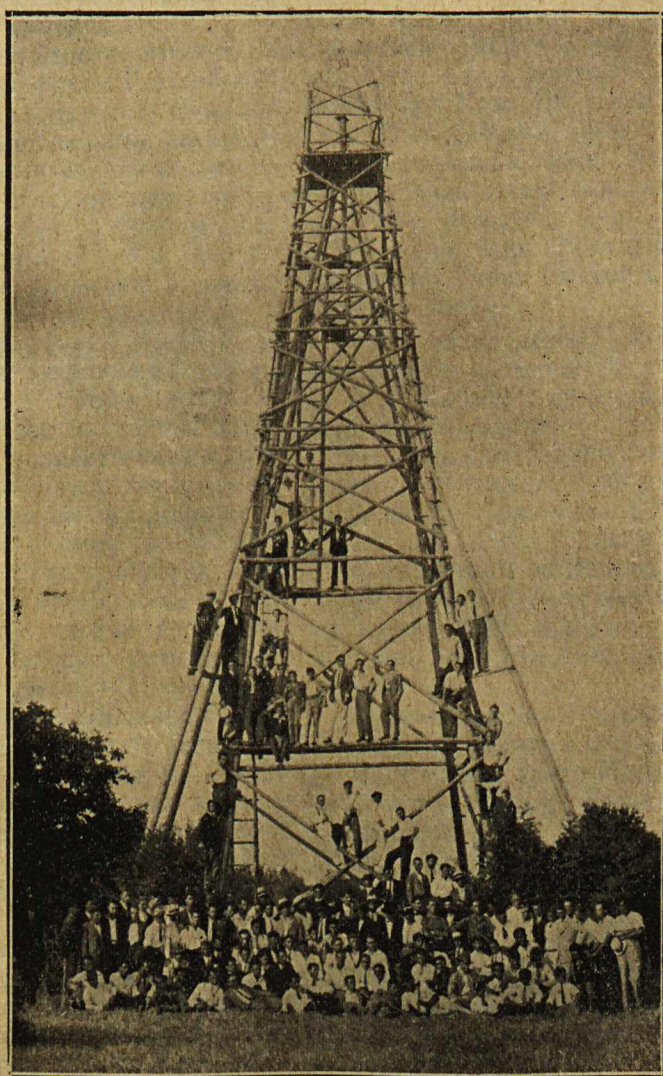
Постављења. При Генералној Дирекцији Катастра у Београду постављени су за инжињерске приправнике Ђорђе Лучки и Драгољуб Вучићевић, а за геом. приправнике Арсеније Поповић, Божидар Савић, Џевдет Хоџић, Андрија Поднар, Срећко Павличевић, Хинко Клингер и Зора Васиљевић. Код Обласне Дирекције Катастра у Љубљани за геом. приправника Радо Дворшак. Код Обласне Дирекције Катастра у Сарајеву Хилмо Селимовић. При Среској Катастарској Секцији у Битољу за геом. приправнике Бранко Тобиас, Мехмед Алија Пашић, Радован Васиљевић, Иван Бонча, Михајло Асурђић, Димитрије Куљић и Јован Марић. При Среској Катастарској Секцији у Струмици за геом. приправника Петар Милеуснић. При Среској Катастарској Секцији у Смедереву Милисав Вуковић, Милић Меденица, Јаков Становник, Иван Филатов, Ибрахим Танчица, Селих Бешлагич, Славко Пајер и

Никола Калабић. При Среској Катастарској Секцији у Пожаревцу за геометарске приправнике постављени су Антон Перчић, Драгутин Ивановић, Јаков Филипић, Ибрахим Мемија, Блажо Мемија, Блажо Драшћевић и Михајло Хаџивуковић.

Оставке. Поднели су оставке на државну службу ради одслужења војног рока геом. приправници Ђорђе Војчић, Мориц Леви, Бранко Крушевац, Дане Мештровић, Алфред Мерксамер и Петар Барбалић. С других разлога поднели су оставке геометар Боне Донели, геом. приправник Стеван Ђукмановић, Милан Богдановић и Живота Динић.

Теренска дневница геометарских приправника. Поновно се показало да Уредба бр. 96000/920 о чиновничким дневницама не одговара потребама геометарске струке. Колико још она и њезине допуне дају могућности да се тима потребама изађе у сусрет, надлежни њезини тумачи нису дозволили да се та могућност примени у корист струке. Док су прошле године геометарски приправници имали за време теренских радова дневнице по ред. броју 4. таблице I, бачени су они расписом Главне Контроле од 13. I. 1928. бр. 470 у ред оних службеника који примају дневнице по ред. броју 5. табл. I. Тиме су и онако бедне дневнице највећег броја катастарског персонала умањене за 10 динара дневно. Ефекат тешко очекиваног специјалног додатка постао је негативан.

Представници Главне Управе

Đaci geometarskih i geodetskih odeljenja visokih i srednjih državnih tehničkih škola na praktičnim radovima u letu 1928. god. u Šapcu kod piramide trig. tač. 3. reda visoke 28 m. Opažanja sa ove piramide su vršili studenti Visoke Tehničke Škole iz Zagreba.

интервенисали су код Генералне Дирекције Катастра да се измени ова одредба штетна за млади геометарски нараштај а тиме и за струку.

Генерална Дирекција Катастра исходила је решење Г. Министра Финансија, којим се признаје геом. приправницима дневница по ред. броју 4., али се Главна Контрола с истим није сагласила. Ова одлука пала је крајем јуна, тако да је Управа није знала код закључка 3. свеске Гласника.

Обећавану нову Уредбу¹ о чиновничким дневницама нећемо ваљда тако скоро дочекати, стога се све настојање Удружења има управити онамо да се у новом закону у катастру одреде за његове извршиоце — геометре — такве дневнице и накнаде путних трошкова, како они то по врсти рада и важности своје струке заслужују.

Никако не могу бити геометри у том питању срањени са административним чиновницима. У том раду не смеју секције да буду пасивне и оставе Главну Управу усамљену, већ нека на својим скуповима ова питања претресају те својим резолуцијама и закључцима акцију помогну.

Дипломски испити. У Београдској Државној Средњој Техничкој Школи дипломски испит на завршетку школске 1927/28. год. у летњем (јунском) трајао је од 4. до 16 јуна 1928. године.

У испитном Одбору, био је

¹ При коректури листа сазнајемо, да се на уредби којом ће бити измењене и геометарске дневнице ради ових дана у Министарству Финансија. Овом ће Удружење повести рачуна.

изасланик Министарства Трговине и Индустрије Инж. Влад. Митровић, професор Београдског Университета, директор школе Архит. Јосиф Букавац, старешина геометарског Одсека Инж. Ст. Ј. Недељковић и наставници Инж. Ив. Свишчов, Инж. Мил. Дражић, инж. Никола Свешников, инж. Алекс. Костић, инж. Илија Живковић, инж. Тих. Дожудић, Д-р. Звонимир Краљ, Мих. Симић, Ник. Милеуснић, Стева Костић и Симеон Влаховић.

Право за полагање дипломског испита за геометре добило је и пријавило се у јунском року 85 кандидата.

По свршеном свођењу оцена донео је Испитни Одбор одлуку, да су дипломирали кандидати са следећит успехом и то:

са одличним успехом: Аспарух Попевић, Фетхулех Смаилбеговић, Радослав Укропина, Милован Миловановић, Андрија Турић.

Са врло добрим успехом: Миле Соса, Мирко Кожуљ, Зора Васиљевић, Драго Мијушковић, Отон Штајнер, Зијах Зулфикарпашић, Јов. Чичић, Аврам Папо, Благота Радусиновић, Феликс Утнер, Војислав Светличић, Зора Чакширлијевић, Никола Орлић, Мато Фочић-Перић, Божидар Јефтић, Радован Јанковић, Бајро Тановић, Бранко Ждерић, Велимир Пламенац, Виктор Путинцев.

Са добрим успехом: Ђорђе Бећир, Никола Стојкаловић, Осман Тркуљ, Џевдет Хоџић, Илија Меденица, Илија Фукаревић, Милан Стајић, Хинко Клиндер, Исак Данон, Мато Антић, Стеван Тасић, Борис

Тонковић, Милош Гајић, Ми-
линко Ковеџић, Хајим Финци,
Божидар Аџић, Владимир Арсић
Драгутин Бешић, Душан Каваја
Ђуро Лизатовић, Милутин Ма-
ксимовић, Светомир Грђић,
Аврам Кабиљо, Миодраг Нико-
лић, Мирослав Лорбер, Никола
Морозовић, Светозар Трифко-
вић, Светом. Куртовић, Срећко
Павличевић, Ђорђе Шћеповић,
Божидар М. Савић, Гојко Ву-
јашковић, Андра Поднар, Луде-
вит Андерлан, Јосип Ловчарић
Душан Вулета, Нубар Артиновић
Александар Матвејчик, Живојин
Ђурђић, Никола Томовић, Стој-
ко Ђуричић, Мирко Вилфан,
Хусејин Терзић.

Свега дипломирало је за ге-
ометре 68 кандидата, а остатак
одбијен је на 3 односно на 6
месеци или на једну годину дана.

У јесењем (септембарском)
року 1928. год. испит је трајао
од 5. септ. до 9. септ. 1928. год.

Испитни одбор је био исти
који је био у јунском року.

Право за полагање диплом-
ског испита за геометре добило
је и пријавило се у септембар-
ском року 22 кандидата.

По свршеном сређењу оцена
донео је Испитни Одбор одлуку
да су дипломирали кандидати
са следећим успехом и то:

са врло dobrим успехом:
Селим Џуџа, Јован Басрак,

са добрим успехом: Филип
Жежељић, Никодим Лабан, Сло-
бодан Аксентијевић, Танасије
Тасић, Богољуб Аџић, Иван
Фердербер, Душан Ракчевић,
Јаков Ешкенхази, Радмило Си-
ротановић, Љубомир Живковић
Ненад Стојановић, Димитрије
Парнаџијевић, Мориц Финци.

Свега дипломирало је за ге-
ометре 15 кандидата а остатак
одбијен на 3 односно на 6 ме-
сеци или на једну годину дана.

Ванредна скупштина секције „Београд.“

На основу чл. 51. и 55. Правила и по решењу сед-
нице Управе од 13. октобра. год одржаће се ванредна
скупштина секције у сали Државне Средње Техничке
Школе дне 25 новембра 1928 у 9 сати пре подне. Днев-
ни ред је следећи:

- 1.) Извештај Управе;
- 2.) Оставка председника, првог потпредседника и
другог заменика секретара;
- 3.) Питање и предлози;

Моле се чланови секције да у што већем броју
дођу на скупштину.

Београд, 14. октобра 1928

За Управу секције „Београд“ Председник Др. Краљ с. р.
секретар И. Вукеновић с. р.

Vlasnik i izdavač: Главна Управа Удружења Геометара Краљевине
С. Н. С. Косанчићев Венач 39. Тел. 4-67.

Odgovorni urednik i Glavni Redaktor: Стјепан Весел, шеф одсека
Generalne Direkcije Katastra. Lamartinova ul. br. 32.